

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Bc. Barbora Vel'ká

Priame dane České republiky v komparácii
s daňovou úpravou Veľkej Británie

Diplomová práca

Olomouc 2016

„Prehlasujem, že som diplomovú prácu na tému „Priame dane Českej republiky v komparácii s daňovou úpravou Veľkej Británie“ vypracovala samostatne a citovala som všetky použité zdroje.

V Olomouci dňa 28.6.2016

.....

Bc. Barbora Veřká

Pod'akovanie

Ďakujem JUDr. Mgr. Lenke Veselej Ph.D., vedúcej mojej diplomovej práce za cenné rady a odborné vedenie tejto práce.

Ja, nižšie podpísaná Bc. Barbora Veľká, autorka diplomovej práce na tému „Priame dane Českej republiky v komparácii s daňovou úpravou Veľkej Británie“, ktorá je literárnym dielom v zmysle zákona č. 121/2000 Sb., dávam týmto ako subjekt údajov svoj súhlas v zmysle § 4 písm. e) zákona 101/2000 Sb., správcovi:

Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, Olomouc 771 47, Česká republika

Na spracovanie osobných údajov v rozsahu: meno a priezvisko v informačnom systéme, a to vrátane zaradenia do katalógu, a ďalej k sprístupneniu mena a priezviska v katalógoch a informačných systémoch UP, a to vrátane neadresovaného sprístupnenia pomocou metód diaľkového prístupu. Údaje môžu byť sprístupnené užívateľom služieb Univerzity Palackého. Realizáciu sprístupnenia zaisťuje ku dňu podania tohto prehlásenia vnútorná zložka UP, ktorá sa nazýva informačné centrum UP.

Súhlas sa poskytuje na dobu ochrany autorského diela podľa zákona č. 121/2000 Sb.

Prehlasujem týmto, že moje osobné údaje vyššie uvedené sú pravdivé.

V Olomouci dňa 22.3. 2016

.....

Bc. Barbora Veľká

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK A SYMBOLOV

EÚ	Európska Únia
ČR	Česká republika
VB	Veľká Británia
FO	Fyzická osoba
PO	Právnická osoba
HDP	Hrubý domáci produkt
HMRC	Finančný úrad

Obsah

1 Harmonizácia priamych daní v Európskej únii	10
1.1 Legislatíva	10
1.2 Smernice Európskych spoločenstiev k priamym daniam	12
1.3 Daňová kooperácia	13
1.3.1 Daňová koordinácia.....	13
1.3.2 Daňová harmonizácia	14
1.3.3 Daňová aproximácia	14
1.4 Možnosť budúceho vývoja v procese harmonizácie priamych daní	15
1.5 Dopady vstupu Českej republiky v oblasti daní	17
2 Obecná teória.....	18
2.1 História daní	18
2.2 Daň	19
2.3 Triedenie daní	22
3 Daňová sústava Českej republiky.....	23
3.1 Priame dane	23
3.1.1 Daň z príjmu fyzických osôb.....	24
3.1.3 Daň z príjmu právnických osôb.....	27
3.1.4 Daň z nehnuteľných vecí	30
3.1.5 Daň z nadobudnutia nehnuteľnosti.....	34
3.1.6 Cestná daň	36
4 Daňová sústava Veľkej Británie	38
4.1 Priame dane	39
4.1.1 Daň z príjmu fyzických osôb.....	39
4.1.2 Príspevky na národné poistenie	41
4.1.3 Daň z príjmu právnických osôb (Corporation Tax).....	42
4.1.4 Daň z kapitálových výnosov (Capital Gain Tax)	43

4.1.5 Dedičská daň (Inheritance tax).....	44
4.1.6 Daň z nehnuteľných vecí (Council tax).....	46
4.1.7 Daň z prevodu nehnuteľnej veci (Stamp duty land tax).....	47
5 Porovnanie priamych daní v Českej republike a ich úprava vo Veľkej Británii	49
5.1 Daň z príjmu fyzických osôb.....	50
5.2 Daň z príjmu právnických osôb.....	51
5.3 Sociálne poistenie	52
5.4 Daň z kapitálových výnosov	52
5.5 Daň z nehnuteľných vecí	52
5.6 Daň z prevodu nehnuteľnosti.....	53

Úvod

Právomoc vyberať dane patrí k základným prvkom zvrchovanosti štátu. Daňové príjmy sa stali neoddeliteľnou súčasťou fungovania krajiny, kedy práve daňové zákony sú vyjadrením základných rozhodnutí o dôležitých oblastiach verejných výdavkov, ako napríklad vzdelanie, zdravotníctvo či dôchodky. Dnes však vnútroštátne daňové systémy čelia silnej konkurencii v dôsledku globalizácie ekonomiky.

V máji roku 2004 vstupom do Európskej únie naplnila Česká republika jeden zo svojich dôležitých cieľov. S prístupom do Európskej únie preniesla Česká republika časť svojich právomocí na inštitúcie EU, avšak vlády členských štátov si ponechali značnú voľnosť pri navrhovaní daňových zákonov, s ohľadom na rešpektovanie zásad v rámci EU.

Napriek tomu, že je v EU zreteľný príklon k harmonizácii nepriamych daní, aj v oblasti priamych daní boli postupne prijaté smernice, ktoré podstatným spôsobom túto oblasť upravujú, a tým ovplyvňujú daňovú politiku nielen Českej republiky, ale všetkých členských štátov.

Cieľom mojej diplomovej práce bude objasniť priame dane v Českej republike a vo Veľkej Británii. Priblížiť čitateľovi konštrukčné prvky jednotlivých daní v oboch krajinách a ich následné porovnanie. Práve preto, že zblížovanie daňových systémov je súčasťou politiky Európskej únie, bude v mojej práci časť venovaná práve harmonizácii daní, legislatíve v tejto oblasti s ohľadom na jej dopad v Českej republike.

Cieľ práce a obsahové vymedzenie odráža štruktúru práce, ktorá je členená do piatich hlavných kapitol.

Túto tému diplomovej práce som si vybrala, pretože mám záujem o danú tematiku a myslím si, že oblasť daní je stále rozvíjajúcou sa politikou, ktorá si zaslúži pozornosť aj s ohľadom na jej harmonizáciu v rámci Európskej únie.

Prvá kapitola priblíži proces harmonizácie, legislatívu, popíše možnosti budúceho smerovania harmonizácie v oblasti daní, a stručne popíše dopady vstupu Českej republiky do Európskej únie v oblasti priamych daní.

Druhá kapitola vysvetlí základné teoretické pojmy ako daň, princípy zdanenia, a neopomenie ani históriu daní.

Tretia kapitola sa zaoberá daňovou sústavou Českej republiky, bližšie práve priamymi daňami, kde objasní základné pojmy a štruktúru jednotlivých priamych daní.

Štvrtá kapitola bude venovaná daňovej sústave Veľkej Británie, s dôrazom na priame dane a konštrukčné prvky jednotlivých daní.

Posledná piata kapitola analyzuje daňové sústavy oboch porovnávaných krajín. Poukazuje na odlišnosti, rovnako ako aj na spoločné znaky oboch krajín v oblasti priamych daní.

V mojej práci použijem popisnú metódu, kde v poslednej kapitole prejdem na analýzu spoločných znakov a odlišností v jednotlivých priamych daniach oboch krajín.

Práca sa pokúsi odpovedať na otázky, či môžu odlišnosti jednotlivých systémov priamych daní zapríčiniť nemožnosť harmonizácie v tejto oblasti? Je harmonizácia v priamych daniach ČR a UK potenciálne možná?

1 Harmonizácia priamych daní v Európskej únii

Diskusia o daňovej konkurencii sa rozdeľuje na dva prúdy, a to na tých, ktorí chvália jej pozitívny vplyv na efektivitu vlády, a tých, ktorí ju obviňujú z narušovania verejnej voľby, navodzovania nerovnosti, ako aj podkopávania fungovania ekonomiky. Tieto dve verzie spolu koexistujú v Európskej únii. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutia o zdaňovaní vyžadujú jednotnosť, nie je prekvapujúce, že daňová spolupráca zostáva obtiažna. Napriek tomu, že v oblasti nepriamych daní (daň z pridanej hodnoty, spotrebné dane), došlo k harmonizácii, oveľa menej harmonizácie sa udialo v priamych daniach.

Kríza, ktorá začala v roku 2009 dala podnet na diskusiu o daňovej harmonizácii, a to najmä z troch dôvodov:

- vlády boli povinné rýchlo zvýšiť dane a zároveň čelili medzinárodnej daňovej konkurencii a vzrastajúcej domácej nespokojnosti týkajúcej sa rozdelenia záťaže,
- núdzová pomoc krízovým krajinám bola niekedy považovaná za nelegitímnu vzhľadom k nízkej úrovni zdanenia v niektorých krajinách pre firmy alebo bohatých jednotlivcov,
- potreba "fiškálnej kapacity" sa ukázala ako doplnok menovej únie a oblasti bankovníctva.¹

1.1 Legislatíva

Daňové záležitosti boli zahrnuté v zmluvách od počiatku Európskej únie. Avšak úzko súvisia so suverenitou členského štátu, spojené s požiadavkou jednotnosti a špeciálnym legislatívnym procesom, ktorý ponecháva daňové záležitosti pevne pod kontrolou Rady. Harmonizácia nepriamych daní je oveľa pokročilejšia ako v prípade priamych daní, ktoré nie sú uvedené v zmluvách. Avšak, základné princípy jednotného trhu (najmä voľný pohyb služieb a zákaz diskriminácie) priniesli priame dane do pôsobnosti EÚ prostredníctvom kompromisu medzi národnými daňovými predpismi a jednotným trhom. Súdny dvor Európskej únie musel rozhodnúť o artikulácii medzi vnútroštátnymi daňovými predpismi a fungovaním jednotného trhu, a v niekoľkých prípadoch dostal jednotný trh prednosť pred odporujúcimi vnútroštátnymi daňovými predpismi. Priame dane sú riešené najmä prostredníctvom zamerania na odstránenie daňových prekážok a predchádzania daňovej súťaži.

¹BÉNASSY-QUÉRÉA, Agnès, TRANNOYB, Alain, GUNTRAM, Wolf. Tax Harmonization in Europe: Moving Forward. [online]. bruegel.org, 14. Júla 2014 [cit. 4. apríla 2016]. Dostupné na < <http://bruegel.org/wp-content/uploads/imported/publications/cae-note014-en.pdf>>.

Smer daňovej politiky Európskej únie v oblasti priamych daní je zameraný na odstraňovanie možností narušovania konkurencie daňami. Členské štáty sa snažia vytvoriť rovnaké alebo aspoň porovnateľné konkurenčné podmienky podnikania pre všetky subjekty v rôznych štátoch EU. Daňová harmonizácia však vytvára predpoklady zásahu do národnej daňovej suverenity štátu, a preto vyžaduje určitý stupeň tolerancie pri prijímaní spoločných postupov, ktoré nemusia byť vždy výhodné pre každý členský štát, jedná sa tak o zdĺhavý a náročný proces. Veľký význam pre zahraničné aktivity daňových subjektov malo prijatie dvoch smerníc a uzavretie dohovoru o zamedzení dvojitého zdanenia.

Za prvý významnejší počín v oblasti harmonizácie priamych daní môžeme považovať prijatie tzv. pravidla tržného odstupu v roku 1963, pomocou ktorého sa stanovujú tranšférové ceny v transakciách medzi spojenými osobami na základe cien uplatňovaných pri podobných transakciách medzi nezávislými subjektmi. Zásadný prelom pri prehĺbovaní spolupráce medzi členskými štátmi spôsobila smernica 77/799/EHS o vzájomnej pomoci medzi príslušnými orgánmi členských štátov v oblasti priamych daní, ktorá zaviedla povinnú výmenu informácií o hlavných priamych daniach. Hlavným cieľom smernice je zabráňovať medzinárodným únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam. Táto smernica bola mnohokrát novelizovaná. V roku 1990 bola podpísaná tzv. Arbitrážna konvencia, ktorá s účinnosťou až od roku 1995 po dobu 5 rokov stanovuje metódy a princípy ako zabrániť dvojitému zdaneniu. V roku 1993 sa začalo používať daňové identifikačné číslo ako jednotné označenie daňových subjektov. V tom istom roku bolo tiež prijaté doporučenie používať pravidlo CFC (Controlled Foreign Corporation regime) a FIF (Foreign Investment Fund). Prvé pravidlo vytvára povinnosť domácomu daňovému rezidentovi zahrnúť príjem plynúci mu zo zadržaných ziskov zahraničných korporácií podľa pravidiel jeho krajiny. Druhé pravidlo upravuje situáciu, kedy daňovému rezidentovi plynie zo zahraničia portfóliový úrok. Pri stanovení priorit ako ďalej pokročiť v harmonizácii priamych daní zohral významnú úlohu Rudingov výbor, ktorý bol ustanovený v roku 1990 s cieľom zistiť, či rozdielne firemné dane spôsobujú distorzie na spoločnom trhu a pokiaľ áno, či je možné ich odstrániť len pôsobením daňovej konkurencie, alebo je nutné k tomu prijímať ďalšiu legislatívu. Vykonané vyšetrenia dokázali existenciu bariér zťažujúcich voľný pohyb kapitálu a ovplyvňujúci pohyb zahraničných investícií. Na závery tohto výboru reagovala Komisia, ktorá sa však so všetkými navrhovanými opatreniami nestotožnila. Komisia tak aj naďalej preferuje v oblasti priamych daní elimináciu dvojitého zdanenia, vykonávať opatrenia, ktoré sú potrebné pre fungovanie vnútorného trhu,

legislatívne ošetrovanie daňových tokov medzi členskými štátmi.² Je tak zrejmé, že všetky koncepcie ďalšej harmonizácie priamych daní v Európskej únii vyžadujú politický konsenzus a budú predstavovať zložitý proces.

1.2 Smernice Európskych spoločenstiev k priamym daniam

Napriek tomu, že je v EU zreteľný príklon k harmonizácii nepriamych daní, aj v oblasti priamych daní boli postupne prijaté smernice, ktoré podstatným spôsobom túto oblasť upravujú. Jedná sa najmä o štyri smernice a to:

- smernica 90/434/EHS, nazývaná Smernica o fúziách, kde hlavným cieľom tejto smernice je odklad daňovej povinnosti, ktorá plynie z kapitálových výnosov pri zlučovaní alebo rozdelení spoločnosti,
- smernica 90/435/EHS, známa pod názvom Smernica o spoločnom systéme zdanenia materských a dcérskych spoločností,
- smernica 2003/48/ES, Smernica o zdanení príjmu z úspor vo forme platieb úrokového charakteru,
- smernica 2003/49/ES, Smernica o zdaňovaní úrokov a licenčných poplatkov.

Na zabezpečenie voľného pohybu pracovnej sily a jej rovnocenného zdaňovania v porovnateľných druhoch príjmov a situácií slúži odporúčanie Komisie č. 94/79/EC o zdaňovaní niektorých položiek z príjmov nerezidentov v inom členskom štáte. Ide o snahu aby osoby, ktoré sú rezidentmi v jednom členskom štáte a zároveň sú subjektmi dane v inom členskom štáte, v ktorom nie sú rezidentmi, mohli využívať niektoré daňové výhody, ak ich príjem v tomto štáte presiahne 75 % celkového zdaniteľného príjmu za zdaňovacie obdobie. Napriek snahám o zosúladowanie postupov členských štátov EÚ, v oblasti priamych daní aj naďalej pretrvávajú rozdiely medzi národnými daňovými sústavami, ktoré zároveň vytvárajú prekážku jednotného vnútorného trhu. Tento proces smeruje k tomu, aby sa výška zdaňovania právnických osôb pohybovala na úrovni približne 20%, v oblasti zdaňovania príjmov fyzických osôb, tento proces predpokladá dve pásma na úrovni približne 12% a 28%. Vo všeobecnosti v daňových sústavách členských štátov je možné postrehnúť tendenciu postupného zamedzovania daňových únikov, presun daňového zaťaženia subjektov z priamych daní na dane nepriame, zjednodušenia daňovej sústavy, a zvyšovanie transparentnosti výberu daní. Je nutné poznamenať, že aj prijaté smernice EÚ upravujúce

²ŠIROKÝ, Ján. *Daně v Evropské unii*. 6. vydání. Praha: Vydavatel'svto Linde, 2013, 69-73 s.

rôzne činnosti, podliehajú zmenám vyplývajúcim z pôsobenia trhu a globalizačných snáh členských štátov.³

1.3 Daňová kooperácia

Druhá polovica 20. storočia bola poznačená nástupom globalizácie, prechodu od regionálneho trhu k celosvetovému trhu. Dochádza tak k výraznému pohybu v medzinárodnom obchode a vzniku medzinárodných spoločností, presunu kapitálu, a pritom aj stretu rôznych daňových systémov. Jednotlivé krajiny, ktoré mali svoje daňové systémy odvodené od rôznych národných tradícií, náboženstva a zvyklostí, ale aj prírodných podmienok a politickej situácie, musia pri zvyšovaní medzinárodného obchodu reagovať na daňové systémy svojich partnerov. V okamihu, kedy multinacionálne korporácie majú niekoľko dcérskych spoločností v rôznych krajinách, stále viac domácich obyvateľov pracuje v zahraničí, kedy medzi štátmi putuje stále viac komodít, musí tak nutne dochádzať k spolupráci vlád v daňovej oblasti. Takáto spolupráca tak môže znamenať prvý krok k zblížovaniu daňových systémov jednotlivých krajín. Stupne medzinárodnej spolupráce v daňovej oblasti podľa hĺbky zladenia jednotlivých systémov môžeme rozdeliť na daňovú koordináciu, aproximáciu a daňovú harmonizáciu.⁴

Spolupráca sa týka spoločnej optimalizácie, kde napríklad krajiny A a B spoločne stanovujú daňový základ a sadzby tak, aby bol maximalizovaný nejaký spoločný sociálny cieľ. V Európskej únii, príkladom takejto spolupráce môže byť spoločný colný sadzobník voči tretím krajinám.

1.3.1 Daňová koordinácia

Daňová koordinácia sa spája so záväzkom, pretože voľba štátu A závisí na voľbe krajiny B a naopak, môže nastať viac možností rovnováhy (napríklad jedna s vysokými daňovými sadzbami a druhá s nízkymi daňovými sadzbami). Koordinácia potom spočíva v vzájomnom záväzku na konkrétne správanie. Zásady správania sa pri dani z príjmu právnických osôb, ktorý zaväzuje členské štáty, aby eliminovali škodlivé praktiky, je príkladom koordinácie. Koordinácia zahŕňa napríklad aj výmenu informácií pri príjmoch

³SCHULTZOVÁ, Anna. *Daňové systémy štátov Európskej únie*. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm, 2007, s. 18.

⁴ŠIROKÝ, Ján. *Daně v Evropské unii*. 6. vydání. Praha: Vydavatelství Linde, 2013, s. 26-27.

z úspor. Predstavuje tak prvý krok k zladenosti daňových systémov. V rámci tohto procesu sú uzatvárané dohody či odporúčenia, kde cieľom je stanovenie minimálneho štandardu transparentnosti a výmeny informácií v oblasti daní.⁵

1.3.2 Daňová harmonizácia

Harmonizácia sa vzťahuje na vyrovnanie daňových základov a /alebo daňových sadzieb. Cieľom takejto harmonizácie je zaviesť minimálny základ alebo sadzbu dane. Harmonizácia je jedna z foriem koordinácie. Znamená teda prispôbenie a zlad'ovanie národných daňových systémov a jednotlivých daní na princípe dodržiavania spoločných pravidiel zúčastnených krajín. Harmonizácia prebieha vždy v troch fázach a to najprv tak, že sa určí daň, ktorá má byť harmonizovaná, druhým krokom je harmonizácia daňového základu a posledný stupeň je harmonizácia daňovej sadzby. V Európskej únii sú za špecifický nástroj harmonizácie považované aj judikáty Súdneho dvora. Minimálna základná sadzba DPH a Smernice o materských a dcérskych spoločnostiach sú príklady harmonizácie.⁶

1.3.3 Daňová aproximácia

Aproximácia sa vzťahuje k zúženiu základných diferenciálov alebo daňových diferenciálov. Tento termín vyjadruje smer daňovej spolupráce, ktorým v konečnom ciele nemusí byť zladenosť daňových sústav, ale len ich priblíženie sa k sebe navzájom.

Napriek nespochybniteľnej potrebe daňovej spolupráce, ktorá môže prispieť k riešeniu súčasných nastupujúcich problémov, existujú pomerne silné tlaky zástancov daňovej konkurencie. Podľa ich názoru daňová koordinácia, prípadne harmonizácia, musí mať svoje limity a ich prekročenie znamená neefektívnosť celého systému a zbytočne vynaložené prostriedky. Prílišné vládne zásahy považujú za zbytočné a poukazujú na možné prínosy voľnej súťaže daňových systémov pre zvýšenie ekonomických stimulov jednotlivých daní. Daňová konkurencia však nemôže byť chápaná ako úplný protipól harmonizácie, kedy aj Komisia pripúšťa pozitíva, ktoré môže priniesť diferencovaná výška daňovej kvóty v jednotlivých členských krajinách EU.⁷

⁵BÉNASSY-QUÉRÉA, Agnès, TRANNOYB, Alain, GUNTRAM, Wolf. *Tax Harmonization in Europe: Moving Forward*. [online]. bruegel.org, 14. Júla 2014 [cit. 4. apríla 2016]. Dostupné na < <http://bruegel.org/wp-content/uploads/imported/publications/cae-note014-en.pdf> >. Preložené z originálu.

⁶ŠIROKÝ, Ján. *Daně v Evropské unii*. 6. vydání. Praha: Vydavatel'svto Linde, 2013, s. 28-29.

⁷ŠIROKÝ, Ján. *Daně v Evropské unii*. 6. vydání. Praha: Vydavatel'svto Linde, 2013, s. 29.

1.4 Možnosť budúceho vývoja v procese harmonizácie priamych daní

V súčasnosti premiestnenie sídla z jedného členského štátu do druhého musí byť sprevádzané aj skutočným presunom vedenia spoločnosti a tiež zmenou rezidencie, preto Komisia zostavila štyri možnosti ako v budúcnosti umožniť nadnárodným firmám aplikovať len jeden systém pravidiel pre stanovenie základu dane s ohľadom na príjmy, ktoré majú zdroj na území celej Európskej únie a to:

- zdanenie podľa štátu riadiaceho spoločnosti,
- jednotný konsolidovaný základ dane,
- povinne harmonizovaný základ dane,
- európska korporatívna daň.⁸

V prípade zavedenia prvého princípu by sa základ dane všetkých firiem tvoriacich nadnárodnú skupinu vypočítal ako konsolidovaný základ dane podľa pravidiel štátu, v ktorom sa nachádza vrcholový manažment celej skupiny. Výpočet daňového základu na jednom mieste, by tak mohol znížiť administratívnu záťaž. Do projektu zdanenia podľa štátu riadiaceho spoločnosť sa žiadny členský štát neprihlásil a preto sa projekt ďalej nevykonáva. Čo sa týka princípu jednotného konsolidovaného základu dane, ten by spočíval v tom, že príjmy spoločnosti vyvíjajúcich aktivity v niekoľkých členských štátoch EU, by sa zdaňovali podľa rovnakých pravidiel pre stanovenie základu dane. Tento základ by bol potom rozdelený medzi jednotlivé krajiny, kde spoločnosť pôsobí, v pomere na akom sa podľa stanovených kritérií dohodnú. Zavedenie povinne harmonizovaného základu dane by znamenalo nahradenie národných pravidiel pre výpočet základu dane celoeurópskymi jednotnými ustanoveniami. Tento princíp by sa na rozdiel od spoločného základu dane vzťahoval nie len na nadnárodné spoločnosti, ale aj na firmy, ktoré pôsobia len v jednom členskom štáte. Systém európskej korporatívnej dane by znamenal jednotnú sadzbu a stanovil by pravidlá pre jej správu a rozdeľovanie výnosu. Pre svoju náročnosť by bola uplatňovaná len na nadnárodné spoločnosti.⁹

Ako už bolo vyššie spomínané výber daní je v právomoci jednotlivých členských štátov a preto je rovnako aj ich úlohou odstrániť porušovanie predpisov. A preto Komisia predložila, v rámci boja proti daňovým podvodom a daňovým únikom, akčný plán obsahujúci 30 opatrení plánovaných v tejto oblasti. V súčasnosti existuje alebo sa pripravuje niekoľko iniciatív EU ako napríklad:

⁸ŠIROKÝ, Ján. *Daně v Evropské unii*. 6. vydání. Praha: Vydavatelství Linde, 2013, s. 108.

⁹ŠIROKÝ, Ján. *Daně v Evropské unii*. 6. vydání. Praha: Vydavatelství Linde, 2013, s. 106-109.

- platforma pre dobrú správu v daňových záležitostiach na monitorovanie pokroku krajín EU v boji proti agresívnemu daňovému plánovaniu a daňovým rajom,
- pravidlá EU, podľa ktorých, každá krajina EU automaticky postúpi iným krajinám EU informácie o príjmoch alebo finančných účtoch fyzických osôb s bydliskom v iných krajinách,
- mechanizmus rýchlej reakcie proti podvodom v oblasti DPH,
- pravidlá pomoci medzi krajinami EÚ pri vymáhaní pohľadávok z daní, ciel a niektorých poplatkov, ako aj daní z príjmu, majetku a poistného.¹⁰

Ďalším programom spolupráce v oblasti daní medzi členskými štátmi je program Fiscalis 2020, prostredníctvom ktorého, Komisia poskytuje krajinám podporu pri riadení ich daňových systémov. Súčasťou tejto podpory je aj organizovanie fór, kde dochádza k výmene osvedčených postupov a uľahčovanie spolupráce medzi krajinami EÚ vo viacerých oblastiach vrátane finančných príjmov, príjmov zo závislej činnosti, kapitálových príjmov, DPH a spotrebných daní.¹¹

Z predchádzajúcej analýzy môžeme povedať, že v Európskej únii je potrebná ďalšia harmonizácia daní, v podstate preto, že daňová súťaž predstavuje narušenie jednotného trhu. Modely daňovej súťaže jasne rozlišujú medzi malými krajinami a veľkými (ktoré majú vplyv na globálnu ekonomiku). Jedným z problémov daňovej koordinácie / spolupráce v EÚ je pohyb malých krajín do jedného "veľkého" hráča, ktorý by zvýšil priestor pre daňové politiky. O čom svedčí aj vyjadrenie írskej poslankyne, ktorá hovorí „ Ak by Írsko, ako malá krajina, zladila svoj daňový systém so zvyškom Európy, tak by stratila svoju konkurencieschopnosť a všetky zahraničné podniky by opustili krajinu .Potom by sa ekonomika Írska úplne zrútila. Je toto to, čo chcete? Ak by Írsko splnilo tieto európske požiadavky v oblasti harmonizácie, čo spraví Európa, aby vykompenzovala Írov? Budú európske firmy prichádzať do našej krajiny a zaplnia medzeru? Budú nemecké továrne premiestňovať svoje sídlo do Írska a vytvoria tak pracovné miesta, ktoré stratia, pretože súhlasili s francúzskymi a nemeckými nárokmi?“¹² Silný protiargument je potreba pre každú krajinu vyjadriť vlastné sociálne preferencie vo svojom daňovom systéme, avšak hoci sa sociálne preferencie líšia naprieč EÚ, v posledných rokoch sa ukazuje, že sociálne preferencie sa stávajú menej relevantné, aspoň pre západnú Európu. Vzhľadom k vysokým sociálnym

¹⁰ Európska komisia. *Politiky Európskej únie. Dane*. [online]. 1. januára 2015 [cit. 20. marca 2016]. Dostupné na < file:///C:/Users/PC/Downloads/NA0115038SKC_002%20(1).pdf >.

¹¹ Európska komisia. *Politiky Európskej únie. Dane*. [online]. 1. januára 2015 [cit. 20. marca 2016]. Dostupné na < file:///C:/Users/PC/Downloads/NA0115038SKC_002%20(1).pdf >.

¹²Odpoveď Marian Harkin, poslankyne EP, na otázku ďalšej harmonizácie daní v EU.

nákladom spojených s krízou v eurozóne, si myslím, že diskusia o tom, ako by „víťazi“ európskej integrácie mohli viac prispievať k podpore je potrebná. To si vyžaduje vysoký stupeň vymáhania daní na národnej úrovni ako aj ďalšej medzinárodnej spolupráce v boji proti globálnym daňovým únikom, okrem iného, prostredníctvom daňových rajov.

1.5 Dopady vstupu Českej republiky do Európskej únie v oblasti daní

Oblasť daní z príjmu bola v podstatnej miere novelizovaná k 1. januáru tohto roku. So vstupom Českej republiky do Európskej únie, preto došlo k počiatku účinnosti tzv. harmonizačných ustanovení novely zákona o daních z príjmov publikované pod č. 438/2003 Sb. Tieto ustanovenia do českého daňového systému vykonávajú ustanovenia smerníc Rady č. 90/434/EHS o spoločnom systéme zdanenia pri fúziách, rozdelení, prevodoch majetku a výmenách podielov, č. 90/435/EHS o spoločnom systéme zdanenia materských a dcérskych spoločností z rôznych členských štátov a č. 2003/49/ES o spoločnom systéme zdanenia úrokov a licenčných poplatkov medzi spojenými osobami. Skutočnosť, že poplatník hodlá čerpať daňové výhody vyplývajúce zo spoločného systému zdanenia pri fúziách je potrebné pred prevodom podniku alebo jeho samostatnej časti alebo pred výmenou podielov oznámiť miestne príslušnému finančnému úradu. Daňové výhody, ktoré úprava spoločného systému zdanenia pri fúziách prináša, sú najmä:¹³

- prevzatie rezerv, opravných položiek, daňovej straty (vymerané najskôr za zdaňovacie obdobie, v ktorom vstúpila Česká republika do Európskej únie) a neuplatneného reinvestičného odpočtu spoločnosti zanikajúcej v dôsledku fúzie spoločnosti nástupníckou, a pokračovanie v odpisovaní majetku pôvodne evidovaného, zanikajúcej spoločnosti,
- výnosy nástupnickej spoločnosti vzniknuté z titulu precenenia majetku a záväzkov pre účely fúzie nevstupujú do základu dane nástupnickej spoločnosti.¹⁴

¹³ ČR a politiky EU [online]. euroskop.cz, [cit. 8. apríla 2016]. Dostupné na <<https://www.euroskop.cz/9018/sekce/cr-a-politiky-eu/>>.

¹⁴ ČR a politiky EU [online]. euroskop.cz, [cit. 8. apríla 2016]. Dostupné na <<https://www.euroskop.cz/9018/sekce/cr-a-politiky-eu/>>.

2 Obecná teória

2.1 História daní

Dane prešli dynamickým historickým vývojom a rovnako tak sa mení aj ich nasledovné chápanie. Vznik daní je spätý so vznikom organizovaných spoločností a so vznikom peňažného hospodárstva. Ako také, majú dlhú historickú tradíciu, kedy už Tomáš Akvinský vnímal daň ako dovolenú lúpež a neúmerné zdanenie ako hriech.¹⁵ Štát, predstavovaný kýmkoľvek, vždy cítil nutnosť hradiť určité potreby, napríklad obranu krajiny či vojnové výpravy, sľubujúce nielen dobitie nových území, ale aj bohatú korisť. Zakrátko bola pociťovaná potreba odkladania prostriedkov aj na „horšie časy“ a tak vznikli dávky z obilia. Štát tak začal výber daní vynucovať, mnohokrát krvavou cestou. Zárodok daní bol na svete.¹⁶ Medzi prvé dane môžeme zaradiť nasledujúce štyri druhy odvodov:

- domény- odvody z výnosov z panovníkovho majetku,
- regály- poplatky za prepožičanie práv, ktoré patria výlučne panovníkovi,
- kontribúcie- predchodkyne priamych daní, ktoré sa vyberali z hlavy, majetku a výnosov,
- akcízy¹⁷- predstavujú prvú formu nepriamych daní.

V období na prelome 19. a 20. storočia narastá trend zvyšovania sektoru štátneho hospodárstva, kedy štát celkom preberá funkciu garanta a výnosy daní sú používané na dosiahnutie cieľov sociálnej politiky. Vo väčšine vyspelých štátov prebieha rozsiahla daňová reforma. V priebehu 20. storočia dochádza k ďalšiemu nárastu daňového zaťaženia obyvateľov, ktorá dosahuje vo vyspelých štátoch hranicu 30 % HDP. Vo väčšine štátov je to spôsobené z dôvodu získať finančné prostriedky na obnovu ekonomiky po vojne. V 21. storočí pokračuje diskusia o pomere priamych a nepriamych daní na celkových daňových výnosoch, prevažuje však trend zvyšovania podielu nepriamych daní. Čo sa týka Českej republiky, prvý krát zaznamenávame zmienku o colnom regále v 10. storočí a v 12. storočí existujú už prvé majetkové dane. Na prelome 16. a 17. storočia je zavedená domová daň a zvláštnu daň platia židia za užívanie zeme a za pomoc, pričom táto daň bola mnohokrát dvojnásobne vyššia v porovnaní s ostatnými obyvateľmi. Prechod do pomerov samostatnej Československej republiky v roku 1918 nebol ľahký, najmä v oblasti správy daní, pretože

¹⁵JURČÍK, Radek. Daňové systémy v České republice a v mezinárodním srovnání se zaměřením na aktuální trendy. Ostrava: Nakladatelství Key Publishing s.r.o., 2015, s. 35.

¹⁶VANČUROVÁ, Alena, Láchová, Lenka. *Daňový systém ČR*. Praha: Vydavatelství VOX a.s., 2010, s. 67.

¹⁷ V tejto časti je pojem akcízy použitý v historickom význame, ako predchodca nepriamych daní, kedy v súčasnej terminológii predstavujú akcízy špecifické spotrebné dane.

vojna ochromila finančné úrady a značný počet pracovníkov vykonávalo vojenskú službu. Jedinou podstatnou úpravou daňového práva po druhej svetovej vojne bolo v roku 1946 vydanie zákona o dávke z majetku, tzv. milionárskej dávky, ktorá slúžila k odstráneniu škôd spôsobených vojnou. K zásadnej daňovej reforme došlo až po februári 1948, kedy bola zavedená poľnohospodárska daň, a namiesto dane z obratu a všetkých spotrebných daní, daň všeobecná. S reformou v roku 1954 sa daňový systém rozdelil na dve vetvy a to, dane platené podnikovou sférou, a dane a poplatky platené obyvateľstvom. Daňové zaťaženie bolo neúmerne vysoké a konštrukcia podnikových daní bola determinovaná cenovou politikou, sadzby dane zo zisku boli diferencované podľa jednotlivých odvetví či druhov vlastníctva. Pre systém priameho zdaňovania obyvateľstva bol charakteristický malý podiel v celkových rozpočtových príjmoch. Dominantnú úlohu tu mala daň zo mzdy, kde miera zdanenia bola rozlišovaná podľa druhu príjmu, sociálnych hľadísk, a daň neúmerne zaťažovala podnikateľskú sféru. Aj napriek niekoľkým novelám daňových zákonov zostala daňová sústava prakticky nemenná do roku 1990. Po novembri 1989 bolo rozhodnuté súčasnú daňovú sústavu nereformovať, ale vytvoriť s účinnosťou od 1. januára 1993 úplne novú sústavu. V prechodnom období 1990-1992 došlo k zjednoteniu dane z obratu do štyroch sadzieb. Dôvodom k redukcii sadzieb bola aj perspektíva prechodu na daň z pridanej hodnoty. Daňová sústava z roku 1993 je základom pre súčasný daňový systém Českej republiky.¹⁸

2.2 Daň

Daň predstavuje transfér¹⁹ finančných prostriedkov od súkromného k verejnému sektoru. Daň je ďalej definovaná ako povinná, nenávratná, zákonom určená platba do verejného rozpočtu. Je to platba neekvivalentná a spravidla neúčelová.²⁰ Môžeme doplniť ešte jednu vlastnosť dane, a to že sa jedná vždy o peňažné plnenie. Aj tým sa daň v dnešnom slova zmysle odlišuje od jej predchodkyň. Dane sa stávajú nástrojom hospodárskej politiky štátu. Daň je právnymi normami stanovené a vymedzené právo štátu na určité plnenie osobou-platcom dane, pričom toto právo na plnenie voči konkrétnej osobe uplatňuje poverený štátny orgán. Daň môže byť tiež vymedzená ako platobná povinnosť, ktorú štát stanoví zákonom na úhradu verejných potrieb prostredníctvom verejných rozpočtov.²¹

¹⁸BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. vydání. Praha: Nakladatelství H. C. BECK, 2012, s. 13-20.

¹⁹ Tranféroem rozumieme jednostranný pohyb tovaru, služby a peňazí od jedného subjektu k druhému.

²⁰KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vydanie. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 24-26.

²¹ŠIROKÝ, Ján. *Daně v Evropské unii*. 6. vydání. Praha: Vydavatelství Linde, 2013, s. 11.

Moderné dane plnia mnoho funkcií.²² Primárnou funkciou je funkcia fiškálna, ktorej účelom je naplniť verejný rozpočet. Alokačná funkcia sa uplatňuje vtedy, keď trh prejavuje neefektívnosť v alokácii zdrojov. Alokačná funkcia znamená buď vloženie prostriedkov tam, kde ich trh vkladá málo alebo naopak odobratie prostriedkov z oblastí, kde ich je príliš mnoho. Redistribučná funkcia vychádza z toho, že rozdelenie dôchodkov v spoločnosti na základe tržných mechanizmov môže byť pre spoločnosť neakceptovateľné. A nakoniec funkcia stabilizačná znamená zmierňovanie cyklických výkyvov v ekonomike v záujme zaistenia dostatočnej zamestnanosti a cenovej stability.²³

Z toho čo bolo vyššie uvedené, je možné odvodiť, že nie je dôležité len to, či štát prostredníctvom daní vyberie potrebný objem prostriedkov, ale tiež to ako dane pôsobia na ekonomické subjekty a domácnosti, od koho a kedy sa odvádza a v akej miere bude ekonomický subjekt zaťažovaný. Preto je potrebné konštrukciu daní posudzovať so všetkými jej prvkami v ich vzájomných súvislostiach.

Daňovú politiku môžeme charakterizovať ako praktické využívanie daňových nástrojov k ovplyvňovaniu ekonomických a sociálnych procesov v štáte. Dane patria do skupiny nepriamych nástrojov hospodárskej politiky, a sú prostriedkom prerozdelenia novo vytvoreného produktu. Pri zhromažďovaní potrebných finančných prostriedkov môže vláda vyberať dane či odvody daňového charakteru v rôznych častiach kolobehu finančných tokov. Základné konštrukčné prvky, ktoré rozhodujú o tom, v akej miere na jednotlivé subjekty budú dane dopadať, sú:

- daňový subjekt,
- predmet dane,
- oslobodenie od dane,
- základ dane a obdobie, za ktoré sa stanoví, tj. zdaňovacie obdobie,
- odpočty zo základu dane,
- sadzba dane,
- zľavy na dani.

Daňový subjekt je podľa zákona osoba, ktorá je povinná strpieť, odvádzať alebo platiť daň. Subjekt dane ďalej delíme na poplatníka a platcu dane.

Poplatník spravidla platí daň sám, a je to práve jeho príjem či majetok, ktorý je tejto dani podrobený. Je nositeľom bremena, čo znamená, že on je osoba, ktorej zdroje sa daňou kráčia.

²²VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR*. Praha: Vydavateľstvo VOX a.s., 2010, s. 68.

²³KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 14-16.

Určenie poplatníka, však bolo v niektorých prípadoch administratívne náročné, preto sa stretávame aj s ďalším druhom daňového subjektu, a to platcom dane. Platca dane je daňový subjekt, ktorý je zo zákona povinný odvieť do verejného rozpočtu daň vybranú od iných subjektov, alebo zrazenú iným poplatníkom pod svoju majetkovú zodpovednosť. Daňovými subjektmi sú potom jednotlivé fyzické a právnické osoby, avšak pri niektorých daniach sa môže subjekt dane vymedzovať inak, a to tak, že ním je viacero osôb spojených podľa nejakého kritéria. Čo sa týka fyzických osôb, výber daní spája osoby, ktoré spolu hospodária, napríklad manželské dvojice.²⁴

Všeobecne predmetom zdanenia rozumieme veličinu, z ktorej sa daň vyberá. Jeho stručné vymedzenie je spravidla súčasťou názvu daňového zákona ako napríklad daň z príjmu fyzických osôb. Objekt zdanenia môžeme rozdeliť do štyroch skupín a to na hlavu, majetok, dôchodok a spotrebu. Pre efektívne vyberanie dane je nutné predmet dane čo najpresnejšie vymedziť. Vzhľadom k tomu, že táto definícia býva široká, je niekedy treba ho doplniť vyňatím z predmetu dane. Toto vyňatie určuje hranicu, za ktorú predmet dane už nesiahá. Vyňatie z predmetu často len deklaruje, že niečo predmetom dane nie je, tak, aby nemohli vzniknúť pochybnosti. Vyňatie z predmetu dane sa používa aj vtedy, keď nie je možné presne definovať predmet dane.²⁵

Oslobodenie od dane definuje časť predmetu, za ktorú sa daň nevyberá, respektíve, ktorú daňový subjekt nie je povinný, a väčšinou ani oprávnený zahrnúť do základu dane. To však na druhej strane znamená, že subjekt nemôže k týmto častiam predmetu dane uplatniť položky, o ktoré by inak bolo možné základ dane znížiť.

Základ dane je predmet dane vyjadrený v merných jednotkách a upravený podľa zákonných pravidiel. Tento základ musí byť vyjadrený v merateľných jednotkách. S vymedzením jednotky, v ktorej sa základ dane stanoví, úzko súvisí delenie daní na dane stanovené bez vzťahu k veľkosti základu dane, dane špecifické, a dane hodnotové.

Zdaňovacie obdobie je pravidelný časový interval, za ktorý, alebo na ktorý, sa základ dane stanoví a daň vyberá. Dane môžeme rozlišovať podľa dĺžky zdaňovacieho obdobia, kedy základným zdaňovacím obdobím je 12 mesiacov.

Sadzba dane je algoritmus, prostredníctvom, ktorého sa zo základu dane, zníženého o odpočty, stanoví základná čiastka dane. Poznáme niekoľko druhom sadzby daní. Rozdeľujeme ju podľa druhu predmetu dane alebo poplatníka na jednotnú a diferencovanú,

²⁴VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR*. Praha: Vydavateľstvo VOX a.s., 2010, s. 14-15.

²⁵VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR*. Praha: Vydavateľstvo VOX a.s., 2010, s. 15.

a podľa typu základu dane na pevnú a relatívnu, pričom tá sa ďalej delí na proporcionálnu a progresívnu.

Zľava na dani je možnosť zníženia čiastky dane za stanovených podmienok. Môžeme ich členiť podľa rôznych kritérií. Zľavy na dani delíme teda na absolútne a relatívne, a štandardné a neštandardné.

2.3 Triedenie daní

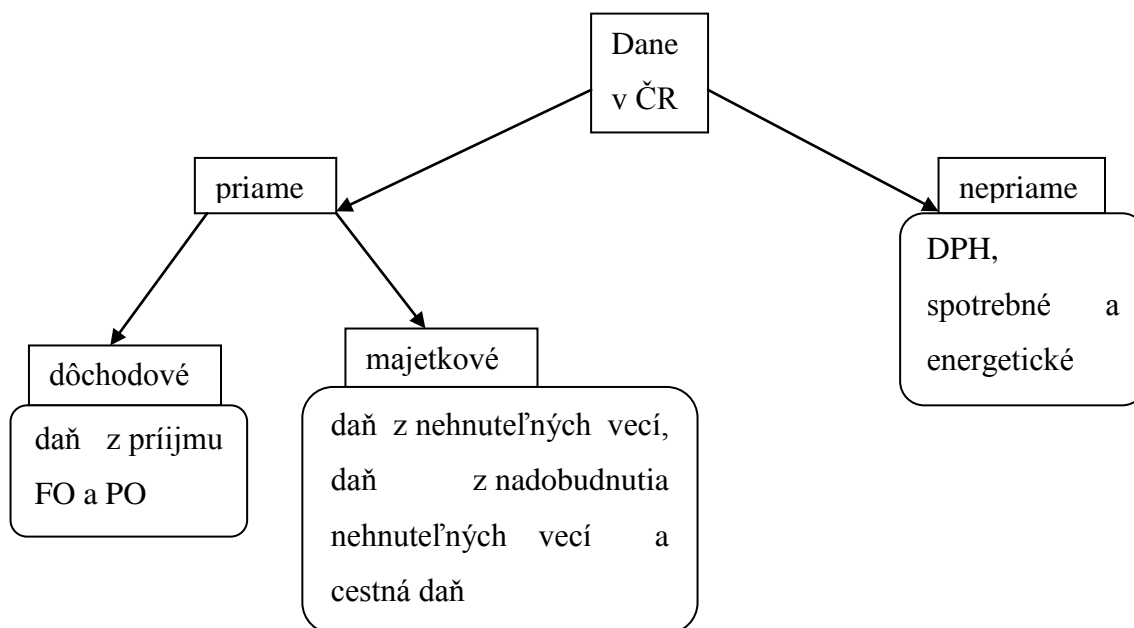
Dane môžeme klasifikovať z rôznych hľadísk. Pre potreby práce sa budeme venovať najzákladnejšiemu rozlíšeniu daní, a to na dane priame a nepriame. Priame dane sú bezprostredne vymerané poplatníkovi na základe jeho príjmu alebo majetku a predpokladá sa, že ich výška ide na úkor dôchodku osoby, ktorej sú predpísané, a tá sa im nemôže vyhnúť, nemôže ich časť preniesť na ďalšie ekonomické subjekty. Dane sú adresné a prihliadajú k majetkovej či príjmovej situácii osoby. Priame dane sa potom ďalej delia na dôchodové a majetkové. Nepriame dane sú platené a vyberané v cenách tovaru, služieb, prevodu a prenájmu, rozhodujúcim momentom zdanenia je väčšinou samotný akt nákupu alebo spotreby príslušnej komodity. Tieto dane sú neadresné. Nepriame dane sa ďalej delia na všeobecné a selektívne.²⁶

²⁶ŠIROKÝ, Ján. *Daně v Evropské unii*. 6. vydání. Praha: Vydavatelství Linde, 2013, s. 11.

3 Daňová sústava Českej republiky

Reforma daňovej sústavy Českej republiky sa začala koncom 90. rokov a účinnosť nadobudla v roku 1993. Do uvedeného roku platila jednotná daňová sústava ČSFR, a to aj pre územie Slovenska. V súčasnosti uplatňovaná daňová sústava ČR je pomerne zložitá, obsahujúca mnohé výnimky.²⁷ Daňovú sústavu Českej republiky tvoria všetky dane, ktoré sa na jej území vyberajú. Túto daňovú sústavu ovplyvňuje mnoho faktorov a to najmä faktory hospodárske, ekonomické, inštitucionálne ale aj technický pokrok či globalizácia.²⁸

Daňová sústava Českej republiky

S ohľadom na obsah práce, sa ďalej v práci budeme venovať len priamym daniam.

3.1 Priame dane

Priame dane Českej republiky, ako vyplýva aj z vyššie uvedeného grafu, sa delia na dane dôchodového typu, reprezentované daňou z príjmu fyzických a právnických osôb, a majetkové dane kam patria daň z nehnuteľných vecí, daň z nadobudnutia nehnuteľnosti a cestná daň. Z praktických dôvodov sa do dane majetkového typu zahrňuje aj cestná daň.²⁹ Zákon o dani dedičskej, darovacej a z prevodu nehnuteľnosti bol zrušený s účinnosťou od

²⁷SCHULTZOVÁ, Anna. *Daňové sústavy štátov Európskej únie*. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm, 2007, s. 130.

²⁸JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, a kol. *Daňové právo de lege lata*. Plzeň: Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk, 2014, s. 19.

²⁹JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, a kol. *Daňové právo de lege lata*. Plzeň: Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk, 2014, s. 109.

1. januára 2014 a platí zákonné opatrenie Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí a daň dedičská a darovacia je zahrnutá pod daň z príjmu³⁰

3.1.1 Daň z príjmu fyzických osôb

Predmet dane je členený do piatich základných príjmových skupín, kde každá skupina má svoje špecifiká tvorby základu dane. Príjmom sa rozumie príjem peňažný aj nepeňažný dosiahnutý aj zmenou. Vzhľadom k charakteru dane z príjmu fyzických osôb ako dane syntetickej má pozitívne vymedzenie jednotlivých kategórií predmetu dane skôr pomocný charakter, a je významný skôr predovšetkým pre správny výpočet výšky dane vrátane stanovenia jej základu.³¹

Jedná sa o tieto príjmové skupiny:

- príjmy zo závislej činnosti,
- príjmy zo samostatnej činnosti,
- príjmy z kapitálového majetku,
- príjmy z nájmu,
- ostatné príjmy.³²

K príjmom zo závislej činnosti zaraďujeme príjmy zo súčasného alebo minulého pracovneprávneho, služobného, alebo členského pomeru a obdobného pomeru, v ktorom poplatník pri výkone práce pre platcu príjmu je povinný dbať príkazy platcu. Príjmy zo závislej činnosti sa rozumejú aj príjmy za prácu žiakov či študentov z praktického výcviku. Radíme sem napríklad aj príjmy za prácu členov družstiev, spoločníkov, jednatel'ov spoločností s ručením obmedzeným a komanditistov komanditných spoločností.³³

Príjmy zo samostatnej činnosti sú príjmy z užitia alebo poskytnutia práv z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva, autorských práv vrátane práv príbuzných práv autorskému, a to vrátane príjmu z vydávania, rozmnožovania a rozširovania literárnych a iných diel vlastným nákladom. Takisto aj príjmy z výkonu nezávislého povolania, ktoré nie

³⁰ V súvislosti s rekodifikáciou súkromného práva bola daň dedická a darovacia zahrnutá pod daň z príjmu. Dedičstvo sa novo vníma bezúplatné nadobudnutie a je podľa zákona o daniach z príjmu oslobodené od dane z príjmu. Dary, novo označované ako bezúplatné príjmy, sú zaradené do kategórie ostatné príjmy v zákone o daniach z príjmu. Daň z prevodu nehnuteľností bola zákonným opatrením Senátu transformovaná na daň za nadobudnutia nehnuteľných vecí.

³¹BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6 vydanie. Praha: Nakladatel'stvo H. C. BECK, 2012, s. 194.

³²V súvislosti so zrušením dane dedičskej a darovacej sa novo predmetom dane z príjmu stáva aj príjem získaný darom či dedičstvom. Pričom príjmy nadobudnuté dedičstvom či odkazom podliehajú oslobodeniu podľa ustanovenia 4a ZDP. Príjmy nadobudnuté dedičstvom či darom tak nie sú vyňaté z predmetu dane z príjmu ako tomu bolo v predošlej úprave.

³³BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6 vydanie. Praha: Nakladatel'stvo H. C. BECK, 2012, s. 194.

je živnosťou ani podnikaním podľa zvláštnych predpisov. Zaráďujeme sem aj príjmy znalca, tlmočníka, sprostredkovateľa sporov, sprostredkovateľa kolektívnych a hromadných zmlúv.³⁴

Do príjmu z kapitálového majetku patria najmä podiely na zisku z majetkového podielu na akciovej spoločnosti, podiely na zisku tichého spoločníka, úroky, výhry a iné výnosy z vkladov na vkladných knižkách, plnenie zo súkromného životného poistenia ako aj úroky a iné výnosy z poskytnutých úverov a pôžičiek, úroky z predĺženia a úroky z vkladov na bežných účtoch.³⁵

Za príjmy z prenájmu sa považujú príjmy z prenájmu nehnuteľných vecí alebo bytov a ich častí a príjmy z prenájmu huteľných vecí, okrem príležitostného prenájmu.

Čo sa týka ostatných príjmov sem patrí celá rada príjmov, ktoré majú vo väčšine prípadov jednorazový charakter. Vzhľadom k zbytkovému charakteru tejto kategórie je možné do nej zaradiť akékoľvek predtým nezmiernené príjmy, pre ktoré je stanovené len jedno kritérium a to, že pri nich dochádza k zvýšeniu majetku. Sem môžeme zaradiť príjmy z príležitostných činností, ceny z verejných súťaží ako aj výhry v lotérii, stávkach a iných podobných hrách, pokiaľ sa nejedná o oslobodené príjmy.³⁶

Subjektom dane z príjmu fyzických osôb sú poplatníci a platcovia. Všeobecne platí, že poplatníkom dane z príjmu fyzických osôb sú všetky fyzické osoby poberajúce v danom zdaňovacom období príjem, ktorý je predmetom tejto dane. Tieto osoby sa potom delia na:

- daňových rezidentov Českej republiky a,
- daňových nerezidentov.

Daňovým rezidentom sa označujú poplatníci, ktorí majú na území Českej republiky bydlisko alebo sa tu obvykle zdržiavajú.³⁷ Títo poplatníci majú v Českej republike neobmedzenú daňovú povinnosť, čo znamená, že sa budú zdaňovať príjmy plynúce zo zdrojov na území Českej republiky, ako aj príjmy plynúce zo zdrojov zo zahraničia. Výnimku tvoria osoby pobývajúce na území Českej republiky za účelom štúdia či liečby, kedy potom sú tieto osoby považované za daňových nerezidentov, a to aj za predpokladu keď sa na území Českej republiky obvykle zdržujú. Poplatníkom, daňovým nerezidentom, je osoba, ktorá nesplňuje ani jednu z podmienok pre kvalifikáciu daňového rezidenta, alebo osoba o ktorej tak stanoví medzinárodná zmluva. Daňový nerezidenti majú obmedzenú daňovú povinnosť vzťahujúcu sa len na príjmy plynúce zo zdrojov na území Českej republiky. Tu je

³⁴ BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6 vydanie. Praha: Nakladatelství H. C. BECK, 2012, s. 191.

³⁵ tamtáž

³⁶ BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6 vydanie. Praha: Nakladatelství H. C. BECK, 2012, s. 197.

³⁷ Pobývajú tu aspoň 183 dní v príslušnom kalendárnom roku a to súvisle alebo v niekoľkých obdobiach.

nutné rozlišovať kto je platcom a kto poplatníkom dane. Za poplatníka označujeme zamestnanca a za platcu potom zamestnávateľa.³⁸

Základom dane z príjmu fyzických osôb je „čiastka, o ktorú príjmy plynúce poplatníkovi v danom zdaňovacom období presahujú výdaje, preukázateľne vynaložené na ich dosiahnutie, zaistenie a udržanie, pokiaľ ďalej u jednotlivých príjmov nie je stanovené inak“³⁹ Ako bolo už vyššie uvedené, všetky zdaniteľné príjmy sú na základe relevantných okolností rozčlenené do piatich základných skupín, ktorým v konečnej fáze zodpovedá päť tzv. dielčích daňových základov. Pri každom príjme je nutné teda oddelene stanoviť pravidlá, podľa ktorých sa tento príjem „očistí“ o výdaje. Jednotlivé dielčie základy dane nie sú v jednotlivých príjmových skupinách rovnaké, preto je úprava základu dane pomerne zložitá. Konečný základ dane tak potom v prípade súbehu niekoľkých príjmových skupín vznikne súčtom jednotlivých dielčích základov dane ich konečnou korekciou o položky, ktoré ovplyvňujú výšku základu dane. Výpočet základu dane je preto pomerne zložitý.⁴⁰

Základná sadzba dane zostáva aj napriek snahám niektorých politických skupín, o znovuzavedenie progresívnej sadzby dane, nezmenená. Z upraveného základu dane sa daň vypočíta za použitia daňovej sadzby, ktorá je pomerne lineárna a činí 15 %.

Zdaňovacím obdobím dane z príjmu fyzických osôb je kalendárny rok. Daň je splatná v lehote pre podanie daňového priznania. Daňové priznanie potom podáva poplatník na tlačive Ministerstva financií najneskôr do troch mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia a uvádza v ňom všetky príjmy, ktoré sú predmetom dane, okrem príjmov, ktoré sú oslobodené od dane, a z ktorých je daň vyberaná zvláštnou sadzbou dane. Správcom dane je príslušný finančný úrad podľa miesta pobytu fyzickej osoby.⁴¹

Vypočítanú daň je možné znížiť poplatníkom, ktorí zamestnávajú osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou. Táto zľava je potom rozlišovaná na základe miery postihnutia zamestnávanej osoby. Ďalej je možné túto daň znížiť z titulu investičnej ponuky, kde cieľom týchto zľav je najmä prilákať nový kapitál do ČR. Je možné uplatniť zľavu na dani aj formou daňového zvýhodnenia na vyživované dieťa. Zľavu na dani môže poplatník uplatniť až do výšky daňovej povinnosti za príslušné zdaňovacie obdobie.

³⁸JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, a kol. *Daňové právo de lege lata*. Plzeň: Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk, 2014, s. 19

³⁹ Ustanovenie §5ZDP.

⁴⁰JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, a kol. *Daňové právo de lege lata*. Plzeň: Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk, 2014, s. 119.

⁴¹JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, a kol. *Daňové právo de lege lata*. Plzeň: Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk, 2014, s. 115.

3.1.3 Daň z príjmu právnických osôb

V posledných desaťročiach sa vedú na teoretickej úrovni spory o to, či je vôbec existencia dane z príjmu právnických osôb vhodná alebo nutná, keďže vlastními právnických osôb sú v konečnom dôsledku fyzické osoby. Avšak existenciu tejto dane je možné odôvodniť niekoľkými argumentmi a to najmä tým, že daň z príjmu PO je jednoduchšia a preto sú lepšie aj možnosti jej kontroly a tým, že právnická osoba má svoje špecifické ciele, ktoré môžu byť odlišné od jej vlastníkov. Daň z príjmu PO je univerzálna dôchodová daň, ktorej podliehajú všetky právnické osoby.⁴²

Predmetom tejto dane sú príjmy (výnosy) z všetkej činnosti, a z nakladania so všetkým majetkom. Za príjmy sa tak považuje peňažné ako aj nepeňažné plnenie. Výpočet príjmov, ktoré nie sú predmetom dane je rozšírený o:

- príjmy zvereneckého fondu z vyčlenenia majetku zakladateľa zo zvýšenia majetku zvereneckého fondu zmluvou,
- definované príjmy zdravotného poistenia,
- špeciálne definované prípady majetkového prospechu a,
- definované príjmy spoločenstva vlastníkov jednotiek, a to dotácie, príspevky vlastníkov na správu domu a pozemku, úhrady za plnenie spojené užívaním bytu a nebytových priestorov.

Pre poplatníkov dane z príjmu PO platí, rovnako ako pre fyzické osoby, inkorporácia bezúplatných príjmov do predmetu dane z príjmu. Medzi bezúplatné príjmy, ktoré sú za splnenia špecifických podmienok od dane oslobodené patria:

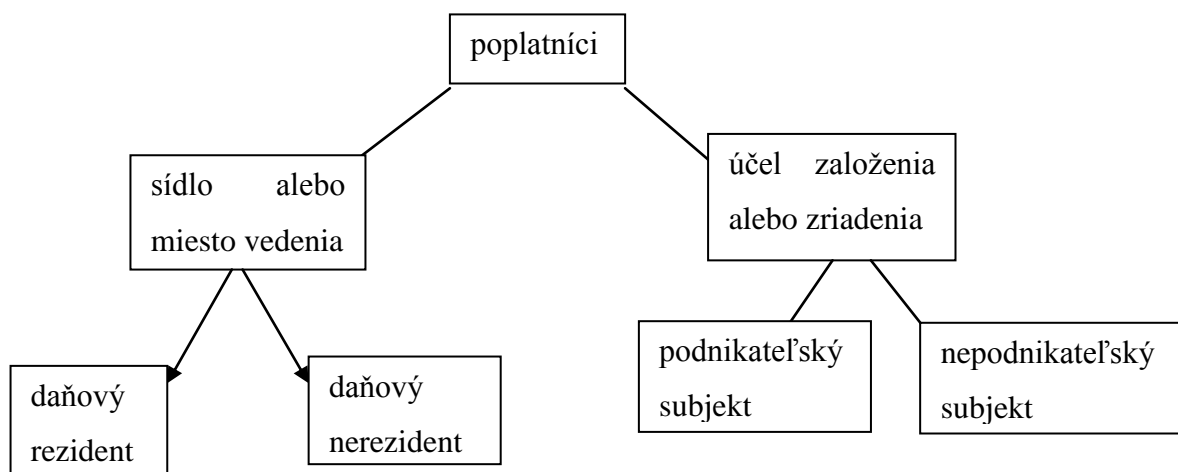
- príjmy z dedičstva alebo odkazu,
- príjmy verejne prospešných poplatníkov na verejne prospešnú činnosť,
- príjmy, ktoré plynú do verejnej zbierky na humanitárne alebo charitatívne účely,
- príjem prijatý z verejnej zbierky.

Prijatý dar, vrátane peňažného, je predmetom dane z príjmu a môže ovplyvniť výsledok hospodárenia podľa spôsobu jeho zaúčtovania.⁴³

⁴²VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR*. Praha: Vydavateľstvo VOX a.s., 2010, s. 83.

⁴³JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, a kol. *Daňové právo de lege lata*. Plzeň: Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk, 2014, s. 115.

Poplatníkov dane z príjmu PO si môžeme rozdeliť podľa rôznych kritérií. Toto rozdelenie znázorníme na nasledujúcej schéme:

Daňový rezident je každá právnická osoba, ktorá má na území ČR sídlo alebo miesto vedenia. Má neobmedzenú daňovú povinnosť, čo znamená, že dani z príjmu PO podliehajú príjmy z územia ČR, ako aj príjmy z územia mimo ČR. Za daňového rezidenta sa považuje aj taká osoba, ktorá má síce sídlo v zahraničí, ale miesto jej skutočného vedenia je v Českej republike.⁴⁴

Daňovým nerezidentom je právnická osoba so sídlom v zahraničí, ktorá tu nemá miesto vedenia. Takúto osobu môže Česká republika podrobiť dani z príjmu len v rozsahu príjmov, ktoré dosahuje v ČR, čo znamená, že daňovým nerezidentom je osoba, ktorá podlieha dani z príjmu, len za príjmy zo zdrojov na území ČR.⁴⁵

Podnikateľské subjekty rozumieme tie subjekty, ktoré boli založené za účelom podnikania. Tieto osoby potom podliehajú dani z príjmu PO všetkými príjmami z činnosti a z nakladania s majetkom.⁴⁶

Nepodnikateľské subjekty sú tie, ktoré neboli založené alebo zriadené za účelom dosiahnutia zisku. A tak podliehajú dani z PO v obmedzenom rozsahu a preto aj ich pravidlá

⁴⁴VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR*. Praha: Vydavateľstvo VOX a.s., 2010, s. 85.

⁴⁵VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR*. Praha: Vydavateľstvo VOX a.s., 2010, s. 85.

⁴⁶„tamtáž“

pre úpravu základu dane sú odlišné .Česká republika minimalizuje možnosť, aby nepodnikateľské právnické osoby poškodzovali tržné prostredie.⁴⁷

Základom dane z príjmu PO je rozdiel, o ktorý príjmy, s výnimkou príjmov, ktoré nie sú predmetom dane, a príjmov oslobodených od dane, prevyšujú výdaje a to pri rešpektovaní ich časovej a vecnej súvislosti v zdaňovacom období. Ďalej sa základ dane zníži o položky odpočítateľné zo základu dane, týmito položkami sú daňová strata, ktorý vznikla v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach, a výdaje na projekty výskumu a vývoja. Od základu dane je možné odpočítať aj hodnotu darov poskytnutých obciam, krajom, organizačným zložkám štátu a právnickým osobám so sídlom na území ČR.⁴⁸

Samostatným základom dane sú všetky príjmy z dividend, podielov na zisku, podielov na likvidačnom zostatku alebo im podobné plnenia. Jednotlivý príjem z vysporiadacieho podielu alebo z podielu na likvidačnom zostatku alebo z podobného plnenia zahrňovaného do samostatného základu dane sa znižuje o ponúkanú cenu podielu na obchodnej spoločnosti alebo družstve.⁴⁹

Sadzba dane je pomerne lineárna a činí 19 %. Pri investičnom a peňažnom fonde hovoríme o sadzbe dane 5 % zo základu dane. Takisto je to aj pri podielovom fonde. Zo samostatného základu dane činí potom sadza 15 %. Na základe tohto môžeme povedať, že sadza dane z príjmu PO je diferencovaná. Čo sa týka správcu dane z príjmu PO, tým je príslušný finančný úrad podľa miesta sídla právnickej osoby. Sídlom právnickej osoby sa rozumie adresa, pod ktorou je táto právnická osoba zapísaná v obchodnom registri, alebo adresa kde právnická osoba skutočne sídli. Poplatník je povinný do troch mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia alebo jeho časti podať daňové priznanie, a to aj v prípade, že vykáže základ dane nula, alebo vykáže daňovú stratu. Túto povinnosť nemajú poplatníci, ktorí nie sú založený za účelom podnikania, pokiaľ nemajú príjmy, ktoré sú predmetom dane, alebo majú príjmy oslobodené od dane a príjmy, z ktorých je daň vyberaná zrážkou podľa zvláštnej sadzby dane. Ďalej túto povinnosť nemá verejná obchodná spoločnosť, zanikajúca alebo rozdeľovaná spoločnosť alebo družstvo za obdobie od rozhodného dňa premeny do dňa zápisu premeny do obchodného registra.⁵⁰

⁴⁷VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR*. Praha: Vydavateľstvo VOX a.s., 2010, s. 85.

⁴⁸BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6 vydanie. Praha: Nakladateľstvo H. C. BECK, 2012, s. 209.

⁴⁹„tamtéž“

⁵⁰BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6 vydanie. Praha: Nakladateľstvo H. C. BECK, 2012, s. 211.

3.1.4 Daň z nehnuteľných vecí

Daň z nehnuteľnosti je aj naďalej upravená zákonom o dani z nemovitých vecí, ktorý bol však s novou súkromnoprávnou úpravou rozsiahle novelizovaný⁵¹ a premenovaný, a tak sa od 1. januára 2014 tento zákon nazýva Zákon o dani z nemovitých vecí. Ďalšie legislatívne zmeny sú vyvolané novým pojatím stavby a pozemku, kedy je stavba po novom považovaná za súčasť pozemku. Avšak pre účely dane z nehnuteľných vecí zostáva koncept oddelenosti stavby a pozemku tejto dane zachovaný.⁵²

Legislatívne je predmet dane z nehnuteľných vecí vymedzený na daň z pozemku a daň zo stavieb a jednotiek. Predmetom dane z pozemku sú pozemky na území Českej republiky evidované v katastri nehnuteľností, pričom zákon z predmetu dane zároveň vylučuje:

- pozemky zastavané zdaniteľnými stavbami v rozsahu zastavanej plochy týchto stavieb,
- lesné pozemky, na ktorých sa nachádzajú ochranné lesy a lesy zvláštneho určenia,
- pozemky, ktoré sú vodnou plochou s výnimkou rybníkov, ktoré slúžia intenzívnemu a priemyselnému chovu rýb,
- pozemky určené pre obranu ČR,
- pozemky, ktoré sú súčasťou jednotky a pozemky v spoluvlastníctve všetkých vlastníkov jednotiek v dome užívaných spoločne s týmito jednotkami.

Predmetom dane zo stavieb a jednotiek sú:

- zdaniteľné stavby, ktorým sa pre účely dane z nehnuteľných vecí rozumie dokončená alebo užívaná budova alebo inžinierska stavba,
- zdaniteľná jednotka, ktorou sa rozumie jednotka dokončená alebo užívaná.

Za stavbu je považovaná budova definovaná podľa zákona o katastre nehnuteľnosti alebo inžinierska stavba uvedená v prílohe k zákonu o dani z nemovitých vecí. Budova je potom vymedzená katastrálnym zákonom ako nadzemná stavba spojená so zemou pevným základom, ktorá je priestorovo sústredená a navonok prevažne uzavretá obvodovými stenami a strešnou konštrukciou. Z pohľadu dane teda nie je dôležité, či je takáto stavba evidovaná v katastri nehnuteľností.⁵³

⁵¹Zákonné opatrenie Senátu 344/2013 Sb., o zmene daňových zákonov v súvislosti s rekodifikáciou súkromného práva o zmene niektorých zákonov, časť tretia.

⁵²JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, a kol. *Daňové právo de lege lata*. Plzeň: Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk, 2014, s. 122.

⁵³JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, a kol. *Daňové právo de lege lata*. Plzeň: Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk, 2014, s. 123.

Subjektom dane z nehnuteľných vecí je poplatník. V novom ustanovení je inštitút poplatníka dane z pozemku definovaný ako:

- vlastník pozemku,
 - organizačná zložka štátu, štátna príspevková organizácia, štátny fond, štátny podnik alebo iná štátna organizácia, ktorá je príslušná hospodáriť alebo majú právo hospodáriť s majetkom štátu,
 - zverenecký fond,
 - podielový fond,
 - fond obhospodarovaný penzijnou spoločnosťou,
 - stavebník pri pozemku zaťaženého právom stavby,
 - okrem nájomcu aj pachtýř a to pri prenajatom alebo prepachtovanom pozemku vo vlastníctve štátu, s ktorým hospodári Štátny pozemkový úrad alebo správa štátnych hmotných rezerv alebo je prevedený na základe rozhodnutia o privatizácii na Ministerstvo financií,
- užívateľ pozemku je poplatníkom v tom prípade, ak vlastník pozemku nie je známy.⁵⁴
- Poplatníkom dane zo stavieb a jednotiek je vlastník zdaniteľnej stavby alebo jednotky.

Týmto poplatníkom je:

- vlastník zdaniteľnej stavby alebo jednotky,
 - organizačná zložka štátu, štátna príspevková organizácia, štátny fond, štátny podnik alebo iná štátna organizácia, ktoré sú príslušné hospodáriť alebo majú právo hospodáriť s majetkom štátu, a ďalej právnická osoba, ktorá má právo užívať túto stavbu alebo jednotku na základe pôžičky vzniknutej podľa zákona upravujúceho niektoré užívacie vzťahy k majetku Českej republiky,
 - zverenecký fond,
 - podielový fond,
 - fond obhospodarovaný penzijnou spoločnosťou,
- nájomca alebo pachtýř pri prenajatej alebo prepachtovanej zdaniteľnej jednotke, ktorá zahŕňa nebytový priestor iný ako sklad alebo komoru alebo zdaniteľné stavby s výnimkou budovy obytného domu, a to v prípade, že s nimi hospodári Štátny

⁵⁴Predpis č. 338/1992 Sb. Zákon České národní rady o dani z nemovitých věcí.

- pozemkový fond alebo Správa štátnych hmotných rezerv alebo sú prevedené na základe rozhodnutia o privatizácii na Ministerstvo financií.⁵⁵

Základom dane pri pozemkoch ornej pôdy, chmeľníc, viníc, záhrad, ovocných sádov a trvalých trávnych porastov je cena pôdy zaistená násobením skutočnej výmery pozemkov v m² priemernou cenou pôdy stanovenou na 1m² vo vyhláske vydanej na základe zmocnenia.

Základom dane pri pozemkoch hospodárskych lesov a rybníkov s intenzívnym a priemyselným chovom rýb je cena pozemku zaistená podľa platných cenových predpisov k 1. januáru zdaňovacieho obdobia alebo súčin skutočnej výmery pozemku v m² a čiastky 3,80 Kč. Základom dane u ostatných pozemkov je skutočná výmera pozemku vm² zaistená k 1. januáru zdaňovacieho obdobia.⁵⁶

Základom dane zo stavieb a jednotiek je výmera zastavanej plochy vm² podľa stavu k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Zastavanou plochou sa pre účely tejto dane rozumie zastavaná plocha stavby podľa stavebného zákona zodpovedajúcej nadzemnej časti zdaniteľnej stavby. Základom dane je upravená podlahová plocha, ktorou je výmera podlahovej plochy zdaniteľnej jednotky podľa stavu k 1. januáru zdaňovacieho obdobia vynásobená koeficientom 1,22 ak je táto zdaniteľná jednotka v budove bytového domu a ak je jej súčasťou podiel na pozemku, alebo ak je jej vlastníkom spoluvlastníkom iného pozemku v spoluvlastníctve vlastníkov takých zdaniteľných jednotiek alebo koeficientom 1,20 v ostatných prípadoch.

Rovnako ako spôsob stanovenia základu dane vždy závisí na danom type pozemku, zdaniteľnej stavby či jednotky, tak aj určenie sadzby dane sa odvíja od typu predmetu dane.

Sadzba dane z pozemku je diferencovaná podľa typu pozemku a je nastavená buď ako pevná sadzba dane alebo ako lineárna. Napríklad sadzba dane ornej pôdy, chmeľníc, viníc, záhrad a ovocných sádov činí 0,75 %. Pri trvalých trávnych porastoch, hospodárskych lesov a rybníkov s intenzívnym a priemyselným chovom rýb je to potom 0,25 %. Sadzba dane pri ostatných pozemkoch je za každý 1m² napríklad pri stavebných pozemkoch 2,00 Kč. Pri stavebných pozemkoch sa táto sadzba ešte násobí koeficientom podľa počtu obyvateľov pri poslednom sčítaní ľudu. Stavebným pozemkom sa pre účely tohto zákona rozumie zdaniteľnou stavbou nezastavaný pozemok určený k zastavaniu zdaniteľnou stavbou, ktorá bola ohlásená alebo na ktorú bolo vydané stavebné povolenie.⁵⁷

⁵⁵ Predpis č. 338/1992 Sb., zákon České národní rady o dani z nemovitých věcí.

⁵⁶ Predpis č. 338/1992 Sb., zákon České národní rady o dani z nemovitých věcí.

⁵⁷ Predpis č. 338/1992 Sb., zákon České národní rady o dani z nemovitých věcí.

Sadzba dane zo stavieb a jednotiek je opäť diferencovaná podľa typu stavby a nastavená ako pevná v Kč za 1 m². Aj tu sa potom pre úpravu použije koeficient, ktorého výška je upravená v Zákone o dani z nemovitých vecí.

Pre daň z nehnuteľných vecí je špecifické to, že obec môže vyššie uvedené koeficienty v medziach zákona všeobecne záväznou vyhláškou upravovať, a ďalej, že obec môže pre všetky nehnuteľné veci na území celej obce stanoviť jeden tzv. miestny koeficient vo výške 1,2,3,4 alebo 5. Týmto koeficientom sa následne vynásobí daň poplatníka za jednotlivé druhy pozemkov, zdaniteľných stavieb a jednotiek. Obec tak môže prihliadnúť k príslušnej lokalite z hľadiska výstavby, sociálnej vybavenosti, ochrany životného prostredia či kultúrnych pamiatok. Je to tak aj preto, že výnos z tejto dane je výlučne príjmom obecného rozpočtu.⁵⁸

Zdaňovacím obdobím dane z nehnuteľných vecí je kalendárny rok. Poplatník je teda povinný podať daňové priznanie príslušnému správcovi dane do 31. januára zdaňovacieho obdobia. Ustanovenie zákona o dani z nemovitých vecí upravuje aj tzv. solidárnu daňovú povinnosť, ktorú majú poplatníci, ktorí sú spoluvlastníci nehnuteľnej veci, alebo u ktorých nie je možné určiť podiel na tejto nehnuteľnej veci, a tak sú povinný plniť daňovú povinnosť spoločne a nerozdielne.⁵⁹

Daň z nehnuteľných vecí je splatná:

- jednorázovo, ak neprekročí ročná daň z nehnuteľných vecí čiastku 5000 Kč, a to najneskôr do 31. mája zdaňovacieho obdobia,
- v dvoch splátkach a to pri poplatníkoch vykonávajúcich poľnohospodársku výrobu a chov rýb v dvoch rovnakých splátkach, a to najneskôr do 31. augusta a 30. novembra bežného zdaňovacieho obdobia.

Správcom dane z nehnuteľných vecí je príslušný finančný úrad, v ktorého obvode územnej pôsobnosti sa nehnuteľnosť nachádza.

⁵⁸JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, a kol. *Daňové právo de lege lata*. Plzeň: Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk, 2014, s. 127.

⁵⁹„tamtéž“

3.1.5 Daň z nadobudnutia nehnuteľnosti

Zákonné opatrenie Senátu č.344/2013 Sb., o zmene daňových zákonov v súvislosti s rekodifikáciou súkromného práva a o zmene niektorých zákonov a zákonné opatrenie Senátu č.340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých vecí, duplicitne obsahujú zhodné zrušovacie ustanovenia,⁶⁰ ktoré s účinnosťou od 1.januára 2014 ruší zákon č. 357/1992 o dani dedičskej, o dani darovaciej a dani z prevodu nemovitosti. Zároveň bola zákonným opatrením č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitosti, nahradená daň prevodu nehnuteľností daňou z nadobudnutia nehnuteľnosti.

Predmetom dane z nadobudnutia nehnuteľnosti je úplatné nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci, ktorá je:

- pozemkom, stavbou, časťou inžinierskej siete alebo jednotkou nachádzajúcou sa na území Českej republiky,
- právom stavby, ktorým zaťažený pozemok sa nachádza na území ČR alebo,
- spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnej veci uvedenej v prvom a druhom prípade.

Predmetom dane z nadobudnutia nehnuteľnosti je tiež nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci na základe:

- zaistovacieho prevodu práva,
- úplatného postúpenia pohľadávky zaistenej zaistovacím prevodom práva.⁶¹

Za nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci sa pre účely tejto dane považuje tiež vyčlenenie alebo nadobudnutie nehnuteľnej veci do zvereneckého fondu a nadobudnutie stavby, ktorá sa stane súčasťou pozemku, a ktorá bola samostatnou nehnuteľnou vecou, súčasťou práva stavby alebo neoprávnene zriadená na tomto pozemku. Predmetom dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí nie je nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci prevedením pozemkových práv, premenami obchodných korporácií alebo poskytnuté ako náhrada pri vyvlastnení.⁶²

Subjektom dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí je poplatník. Čo sa týka poplatníka tejto dane, tak nová úprava v zásade zachovala predchádzajúcu právnu úpravu. Poplatníkom je v tomto prípade teda prevodca vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci, ak ide o nadobudnutie vlastníckeho práva kúpou alebo zmenou, a prevodca a nabyvateľ sa v kúpnej

⁶⁰S ohľadom na nepredvídateľný legislatívny vývoj návrhov zákonných opatrení Senátu bolo navrhnuté upraviť predmetné zrušovacie ustanovenie duplicitne v oboch návrhoch zákonných opatrení, s cieľom predísť eventuálnemu duplicitnému zdaneniu daní z príjmu a dani z dedičstva či darovaciej, pokiaľ by jeden z návrhov nebol prijatý

⁶¹Predpis č. 340/2013 Sb. Zákonné opatření Senátu o dani z nabytí nemovitých věcí.

⁶².Predpis č. 340/2013 Sb. Zákonné opatření Senátu o dani z nabytí nemovitých věcí.

alebo zmennej zmluve nedohodnú, že poplatníkom je nabyvateľ, nabyvateľ vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci v ostatných prípadoch. Špecifická úprava sa týka nadobudnutia nehnuteľných vecí do alebo z podielového fondu, zvereneckého fondu alebo fondu obhospodarovaného penzijnou spoločnosťou. Pokiaľ sa jedná o nadobudnutie spoločného majetku manželov, budú oproti predchádzajúcej úprave daň platiť obaja manželia spoločne a nerozdielne.⁶³

Napriek tomu, že sa sadzba dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí nemení a zostáva na hladine 4 % zo základu dane, je práve stanovenie základu dane s účinnosťou od 1. januára 2014 konštruované na nových princípoch. Zákonné opatrenie Senátu č. 340 vo svojom ustanovení stanovuje, že základom dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí je nadobúdacía hodnota znížená o uznateľný výdaj, pričom nadobúdacía hodnota môže byť:

- cena zjednaná alebo,
- porovnávacía daňová hodnota alebo,
- cena zistená alebo,
- cena zvláštna.

K posúdeniu toho, aký typ hodnoty použiť, ponúka nová právna úprava štyri spôsoby jej určenia:

- zjednaná cena bude nadobudnutou hodnotou vtedy, ak bude rovná alebo vyššia porovnávacej daňovej hodnote alebo ak stanoví ZOS výlučnosť zjednanej ceny,
- porovnávacía daňová hodnota bude nadobudnutou hodnotou len vtedy, pokiaľ je vyššia ako cena zjednaná,
- zistená cena bude nadobudnutou hodnotou vtedy, ak nie je nadobudnutou hodnotou cena zjednaná či porovnávacía daňová hodnota alebo ak stanoví ZOS výlučnosť ceny zistenej,
- zvláštna cena bude nadobudnutou hodnotou vždy, pokiaľ ju bude možné určiť.⁶⁴

Pokiaľ sa bude jednať o nehnuteľné veci evidované v katastri nehnuteľností, bude poplatník povinný podať daňové priznanie k dani najneskôr do konca tretieho mesiaca nasledujúcom po mesiaci, v ktorom k skutočnosti došlo. Pokiaľ sa bude jednať o nehnuteľné veci neevidované v katastri nehnuteľností, aj tu je poplatník povinný podať daňové priznanie najneskôr do konca tretieho kalendárneho mesiaca nasledujúcom po mesiaci, v ktorom došlo

⁶³Predpis č. 340/2013 Sb., zákonné opatření Senátu o dani z nabytí nemovitých věcí.

⁶⁴JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, a kol. *Daňové právo de lege lata*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 132.

k rozhodnej skutočnosti. Správcom dane z nadobudnutia nehnuteľných vecí je príslušný finančný úrad podľa miesta pobytu fyzickej osoby alebo sídla právnickej osoby.⁶⁵

3.1.6 Cestná daň

Z dôvodu väčšej prehľadnosti a jasnosti došlo k novej formulácii, § 2 odst. 1 zákona č. 16/1993 o dani silniční v znení neskorších predpisov, predmetu cestnej dane, kedy sú vymedzené zákonné podmienky, ktoré musia byť splnené, aby dané vozidlo bolo predmetom cestnej dane. Predmetom cestnej dane tak sú:

- cestné motorové vozidlá a ich prípojné vozidlá, ktoré sú registrované v Českej republike, prevádzkovaných v ČR a používané poplatníkom dane z príjmu právnických osôb, pokiaľ príjmy z tejto činnosti nie sú predmetom dane z príjmu alebo poplatníkom dane z príjmu fyzických osôb k činnosti alebo v priamej súvislosti s činnosťou, z ktorej plynú príjmy zo samostatnej činnosti podľa zákona upravujúceho dane z príjmu.
- vždy vozidlá s najväčšou povolenou hmotnosťou nad 3,5 tony určené k preprave nákladov a registrované v ČR.⁶⁶

Predmet cestnej dane je vymedzený aj negatívne, predmetom cestnej dane teda nie sú špeciálne pásové automobily a ostatné vozidlá, ako aj poľnohospodárske a lesnícke traktory a ich prípojné vozidlá a ďalej vozidlá, ktorým bola pridelená zvláštna registračná značka.

Subjektom cestnej dane je poplatník, ktorý je ako prevádzkovateľ vozidla zapísaný v technickom preukaze vozidla, užíva vozidlo, v ktorého technickom preukaze je zapísaná osoba, ktorá zomrela, zanikla alebo bola zrušená, alebo vozidlo, ktorého držiteľ je odhlásený z registra vozidiel. Poplatníkom je tiež zamestnávateľ, pokiaľ vypláca cestovné náhrady svojmu zamestnancovi za použitie osobného automobilu alebo jeho prípojného vozidla, pokiaľ daňová povinnosť nevznikla už pri prevádzkovateľovi vozidla. Za poplatníka označujeme aj osobu, ktorá používa vozidlo registrované a určené ako mobilizačná rezerva alebo pohotovostná zásoba a organizačná zložka osoby so sídlom alebo trvalým pobytom v zahraničí.⁶⁷

Základom dane je zdvihový objem motora v cm³ pri osobných automobiloch s výnimkou osobných automobilov na elektrický pohon, súčet najväčších povolených

⁶⁵Predpis č. 340/2013 Sb., zákonné opatrenie Senátu o dani z nabytí nemovitých vecí.

⁶⁶JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, a kol. *Daňové právo de lege lata*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 134.

⁶⁷JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, a kol. *Daňové právo de lege lata*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 134.

hmotností na nápravy v tonách a počet náprav v návесе a najväčšia povolená hmotnosť v tonách a počet náprav u ostatných vozidiel.⁶⁸

Sadzba dane a jej zníženie je upravené v závislosti na spôsobe stanovenia základu dane. Správcom dane je príslušný finančný úrad podľa miesta pobytu fyzickej osoby alebo sídla právnickej osoby.

⁶⁸Predpis č. 16/1993 Sb., zákon o silniční dani.

4 Daňová sústava Veľkej Británie

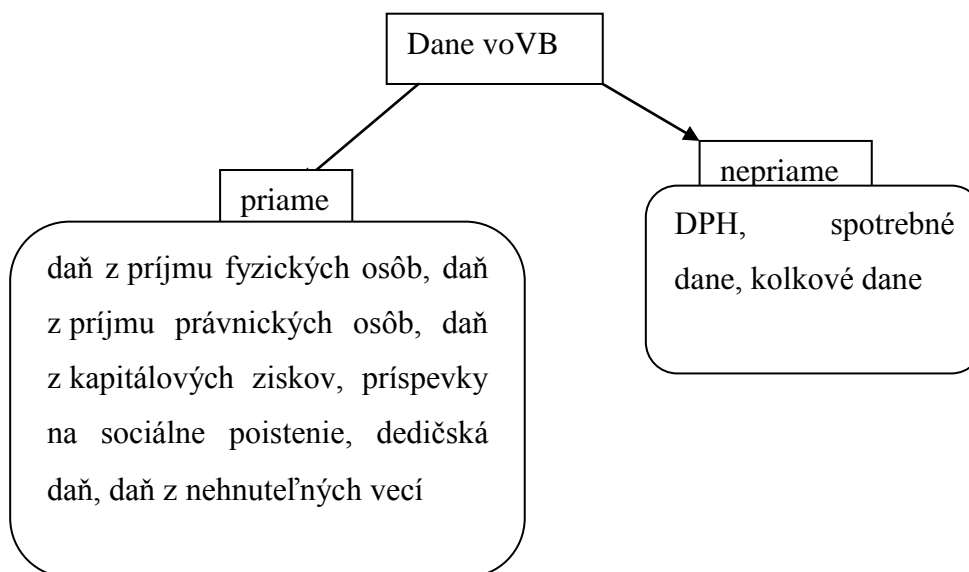
S príchodom prenesenia daňovej právomoci vo Veľkej Británii v roku 1999 a členstva Veľkej Británie v Európskej únii od roku 1973 sa stáva čoraz väčšou nevyhnutnosťou pre britské súdy definovať, čo myslia pod pojmom daň. Oxfordský anglický slovník definuje daň ako povinný príspevok k podpore vlády vyberanej od osôb, majetku, príjmov, komodít, transakcií v primeranom pomere k sume, z ktorej je príspevok vyberaný.

Súčasná podoba daňovej sústavy sa vo Veľkej Británii vyvíjala niekoľko desaťročí. Štruktúra daní, ako aj princípy zdaňovania príjmov na území Spojeného kráľovstva, sa tvorili v období rokov 1965 až 1973, keď prebehli v daňovej sústave významné reformy v oblasti priamych daní, kedy napríklad v roku 1965 došlo k oddeleniu zdaňovania príjmov fyzických osôb od zdaňovania ziskov spoločnosti.⁶⁹

Veľká Británia používa systém progresívneho zdanenia príjmu z fyzických osôb PAYE (Pay As You Earn), čo znamená, že čím väčší príjem, tým vyššie percento platu je odvádzané na daniach. Existuje tu tzv. nezdaniteľné minimum (Personal Allowance), čo je čiastka, ktorú je možné za rok zarobiť a nie je predmetom dane. Všeobecne všetci zamestnanci a osoby samostatne zárobkovo činné staršie ako šesťnásť rokov musia platiť daň a príspevok do fondu štátneho poistenia, pokiaľ ich príjem vo Veľkej Británii dosiahne určitej výšky. O výber daní sa stará Úrad HM Revenue a Customs, ďalej HMRC.

Aj vo Veľkej Británii sa, podobne ako v Českej republike, stretávame s delením na dane priame (Direct Taxes) a nepriame dane (Indirect Taxes). Ďalšie delenie je znázornené na schéme nižšie.

⁶⁹SCHULTZOVÁ, Anna. *Daňové sústavy štátov Európskej únie*. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm, 2007, s. 75.

4.1 Priame dane

Priame dane sú účtované na príjmy, zisky alebo iné výnosy a sú buď odpočítané priamo zo zdroja alebo platené daňovým orgánom. Medzi hlavné priame dane, ktoré sú splatné jednotlivcom patria daň z príjmu fyzických osôb, daň z kapitálových výnosov a dedičská daň. Hlavná daň, ktorá je platená korporáciami je potom daň z príjmu právnických osôb. Všetky tieto dane sú spravované HMRC, ktorá vznikla v apríli 2005. Na príspevky na národné poistenie sa tiež pozerá ako na formu priamych daní a sú spravované Národným poisťovým úradom (NICO) pod dohľadom HMRC.

4.1.1 Daň z príjmu fyzických osôb (Income tax)

Daň z príjmu fyzických osôb je počítaná za zdaňovacie obdobie a je vypočítaná na základe celkového príjmu poplatníka za rok zo všetkých zdrojov, okrem príjmov, ktoré sú oslobodené od tejto dane. Väčšina z primárnych právnych predpisov týkajúcich sa dane z príjmu bývala umiestnená v Income and Corporation Taxes Act 1988, zákon o dani z príjmu fyzických a právnických osôb, ale tento právny predpis bol prepísaný a premiestnený do nových stanov. A tak daň z príjmu fyzických osôb nájdeme v Zákone o dani z príjmu fyzických osôb (Zisk a Dôchodok) v daniach z príjmov (zisk a dôchodky) z roku 2003, o daniach z príjmov FO (obchodných a iných príjmov) z roku 2005a v Zákone o dani z príjmov z roku 2007, v znení neskorších predpisov.⁷⁰

⁷⁰TILEY, John, LOUTZENHISER, Glen. Revenue Law. Introduction to Uk law tax law, income tax, capital gain tax, inheritance tax. 7. vydanie. Oregon: Hart Publishing, 2012, s. 137.

Poplatníkom dane sú osoby, daňoví rezidenti, ktorí majú bydlisko vo Veľkej Británii, počas zdaňovacieho obdobia, alebo sa tu obvykle zdržiavajú, čím sa myslí, že tu pobývajú aspoň 183 dní v roku. Ich príjem je účtovaný zo všetkých svojich príjmov za príslušný rok, vrátane príjmov vznikajúcich v zámorí. Daňovým nerezidentom sa potom zdaňujú len príjmy plynúce zo zdrojov na území VB. Daň z príjmu platí:

- dospelá osoba z vlastného príjmu,
- deti, ak majú dostatočný príjem na zaplatenie dane,
- správcovia, z príjmu fondu alebo vyrovnania,
- osobný zástupca, na príjmy plynúce z pozostalosti zosnulého.⁷¹

Príjmy sú pre účely dane klasifikované do niekoľkých skupín, z ktorých každá skupina má vlastný súbor pravidiel pre výpočet výšky príjmu jednotlivej skupiny vznikutej za rok. Predmetom dane z príjmu fyzických osôb sú:

- príjmy zo závislej činnosti,
- príjmy zo samostatnej činnosti,
- príjmy zo starobného dôchodku,
- príjmy z úspor,
- príjmy z prenájmu,
- ostatné príjmy.⁷²

Určité druhy príjmov sú oslobodené od dane z príjmu a mali by byť úplne ignorované pri výpočte dane z príjmu. Príjmy oslobodené od dane z príjmu FO sú:

- úspory a výnosy z investícií,
- príjmy zo zamestnania (niektoré benefity poskytované zamestnávateľom),
- príjem až do výšky £ 4250 ročne získaný v rámci "prenajať si izbu" schémy,
- iné príjmy ako napríklad výhry zo stávk, súťažných cien, príjmy zo štipendia či invalidné dôchodky.⁷³

⁷¹MELVILLE, Alan. *Taxation. Finance. Act* [online]. 2010 [cit. 25. mája 2016]. Dostupné na <<http://s1.downloadmienphi.net/file/downloadfile3/161/1394878.pdf>>.

⁷²MELVILLE, Alan. *Taxation. Finance. Act* [online]. 2010 [cit. 25. mája 2016]. Dostupné na <<http://s1.downloadmienphi.net/file/downloadfile3/161/1394878.pdf>>.

⁷³MELVILLE, Alan. *Taxation. Finance. Act* [online]. 2010 [cit. 25. mája 2016]. Dostupné na <<http://s1.downloadmienphi.net/file/downloadfile3/161/1394878.pdf>>.

Vo Veľkej Británii funguje systém Pay As You Earn, čo znamená že výška dane bude odvodená od výšky príjmov. Sadzby dane na rok 2016/2017⁷⁴:

Typ sadzby	Výška sadzby	Výška základu dane (v GBP)
Začiatočná sadzba	10%	0-5000
Základná sadzba	20%	0-32 000
Zvýšená sadzba	40%	32 001-150 000
Dodatková sadzba	45%	viac ako 150 000

Jedným z faktorov, ktoré treba vziať do úvahy pri príprave dane z príjmu, je nárok poplatníka na osobné odpočty. Väčšina poplatníkov má nárok len na základnú osobnú zrážku. Vyššie zrážky sa potom dajú uplatniť pri starších ľuďoch, nevidiacich či manželské páry.

Osobný príspevok	Výška v (GBP)
Vek 65-74	11 000
Vek nad 75	11 000
Manželia	3220-8355
Osoby nevidiace	2290

4.1.2 Príspevky na národné poistenie (National insurance)

Príspevky národného poistenia (NIC) sú platené zamestnancami, zamestnávateľmi a osobami samostatne zárobkovo činnými. Týmito príspevkami na národné poistenie si osoba uplatňuje nárok na určité dávky, vrátane štátnej penzie. Príspevky na národné poistenie platia osoby staršie ako 16 rokov, zamestnanec zarábajúci nad 155 £ týždenne a samostatne zárobkovo činné osoby, ktorých zisk dosiahne výšku £ 5965 za rok. Existujú rôzne typy sociálneho zabezpečenia (známe ako "triedy"). Typ, ktorý platíte závisí na postavení v zamestnaní a na výške príjmu. Rozdelenie podľa tried:

- trieda 1-fyzická osoba, ktorá zarobí viac než 155 £ týždenne,
- trieda 2- osoba samostatne zárobkovo činná – nemusí platiť, ak príjem neprekročí 5965 £ ročne, avšak môže platiť dobrovoľný príspevok,

⁷⁴ Zdaňovacie obdobie pre dane z príjmu v Spojenom kráľovstve trvá od 6. apríla do nasledujúceho 5. apríla, takže daňový rok 2015/16 trvá od 6. apríla 2016 do 5. apríla 2017.

- trieda 3- dobrovoľné príspevky , teda poplatníci, ktorí chcú mať zachovaný nárok na dôchodok zo sociálneho zabezpečenia, príspevky platené daňovými nerezidentmi či zamestnancami, ktorí majú nízky príjem a nespádajú do prvej kategórie,
- trieda 4- sem patria osoby samostatne zárobkovo činné, ktorých príjem presahuje čiastku £8,060 ročne.⁷⁵

Každá osoba, ktorá je súčasťou systému Národného poistenia, dostáva svoje číslo národného poistenia, ktoré slúži na to, aby sa zaistilo, že príspevky a daň budú registrované len pod vlastným menom. Je tvorené z písmen a číslíc a nikdy sa nemení.⁷⁶

4.1.3 Daň z príjmu právnických osôb (Corporation Tax)

Daň z príjmu právnických osôb, je daň, ktorú spoločnosti musia zaplatiť zo svojich ročných ziskov. Príslušné právne predpisy nájdeme v Zákone o dani z príjmu (Corporation Tax Act 2009) a v Zákone o zdaniteľných výnosoch z roku 1992 v znení neskorších právnych predpisov.

Poplatníkom dane z príjmu PO sú spoločnosti so sídlom vo Veľkej Británii, teda daňoví rezidenti, ktorí majú daňovú povinnosť bez ohľadu na to, z kadiaľ tieto príjmy plynú. Daňoví nerezidenti, spoločnosti, ktoré nemajú sídlo vo VB, ale obchodujú vo VB prostredníctvom stálej prevádzky podliehajú dani z príjmu PO iba z činností, ktoré sú vykonávané vo Veľkej Británii.⁷⁷

Organizácie, ktoré sú všeobecne oslobodené od dane z právnických osôb (v závislosti na rôznych podmienkach a obmedzeniach) zahŕňajú registrované charitatívne organizácie, poľnohospodárske spoločnosti, združenia zaoberajúce sa vedeckým výskumom, odbory, registrované penzijné pripoistenie a amatérske športové kluby.⁷⁸

Predmetom dane z príjmu právnických osôb sú príjmy tohto subjektu, a to najmä:

- príjmy z hlavnej činnosti podniku,
- výnosy z investícií,
- kapitálové výnosy,
- príjmy z predaja pozemku,

⁷⁵ HMRC. *National insurance* [online]. gov.uk, [cit. 26. mája 2016]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/national-insurance/your-national-insurance-number>>.

⁷⁶ HMRC. *National insurance* [online]. gov.uk, [cit. 26. mája 2016]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/national-insurance/your-national-insurance-number>>.

⁷⁷ MELVILLE, Alan. *Taxation. Finance. Act* [online]. 2010 [cit. 25. mája 2016]. Dostupné na <<http://s1.downloadmienphi.net/file/downloadfile3/161/1394878.pdf>>.

⁷⁸ MELVILLE, Alan. *Taxation. Finance. Act* [online]. 2010 [cit. 25. mája 2016]. Dostupné na <<http://s1.downloadmienphi.net/file/downloadfile3/161/1394878.pdf>>.

- príjmy z predaja prevádzok.⁷⁹

Základ dane vzniká, keď dôjde k očisteniu príjmu o daňovo uznateľné náklady. Napríklad výdaje na výskum a vývoj, dary na charitu a humanitárne účely. Vo Veľkej Británii funguje systém tzv. kapitálových úľav (Capital Allowances), napríklad na zariadenie, stroje a obchodné vozidlá, dodávky a kamióny.⁸⁰

Vo Veľkej Británii existujú dve sadzby dane z príjmu PO a to hlavná sadzba vo výške 30%, sadzba dane z malých podnikov vo výške 19%. Malé spoločnosti, sú také, ktorých zisk nepresahuje 300 000 GBP. Spoločnosti, ktorým sa zisk pohybuje v rozmedzí 300 000 GBP a 1,5 mil. GBP majú sadzbu dane 20%. A nakoniec spoločnosti so ziskom nad 1,5 mil. GBP, ktoré sa považujú za veľké spoločnosti majú sadzbu dane vo výške 30%.⁸¹

Zdaňovacím obdobím v tomto prípade je finančný rok, ktorý trvá od 1. apríla do 31. marca nasledujúceho roka. Splatnosť tejto dane je 9 mesiacov a 1 deň po skončení účtovného obdobia. Splatnosti dane pre veľké spoločnosti so ziskom presahujúcim 1,5 mil. GBP, závisí od dĺžky účtovného obdobia. Pre účtovné obdobie 12 mesiacov sa platí táto daň v 4 štvrťročných splátkach, z toho dve sú splatné do konca účtovného obdobia.⁸²

4.1.4 Daň z kapitálových výnosov (Capital Gain Tax)

Vo Veľkej Británii je daň účtovaná na kapitálové zisky, ak výsledné výpočty ukazujú čistý zisk. Kľúčovými pojmi sú prínos, likvidácia a zisk. Keď sú zisky realizované spoločnosťou, jedná sa o daň z príjmu právnických osôb. Ak sú zisky realizované jednotlivcami alebo nadáciami hovoríme o dani z kapitálových výnosov. Daň z kapitálových výnosov je daň zo zisku, keď predáme (alebo "zlikvidujeme")⁸³ niečo, čo stúplo na svojej hodnote.⁸⁴ Je to práve zisk, ktorý sa pri tejto dani zdaňuje a nie množstvo obdržaných peňazí.⁸⁵

Za poplatníkov dane z kapitálových výnosov považujeme:

- osoby, ktoré majú bydlisko alebo trvalý pobyt vo Veľkej Británii,
- obchodní partneri, ktorí sú každý zodpovedný za svoj podiel na dani,

⁷⁹ HMRC. *Corporation tax* [online]. gov.uk, [cit. 26. mája 2016]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/corporation-tax>>.

⁸⁰ HMRC. *Corporation tax* [online]. gov.uk, [cit. 26. mája 2016]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/corporation-tax>>.

⁸¹ HMRC. *Corporation tax* [online]. gov.uk, [cit. 26. mája 2016]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/corporation-tax>>.

⁸² MELVILLE, Alan. *Taxation. Finance. Act* [online]. 2010 [cit. 27. mája 2016]. Dostupné na <<http://s1.downloadmienphi.net/file/downloadfile3/161/1394878.pdf>>.

⁸³ Likvidácia aktíva zahŕňa predaj, darovanie, prevod na inú osobu, výmena, strata alebo zničenie

⁸⁴ Tittley, John, Loutzenhiser, Glen. 575

⁸⁵ Kúpa obrazu za £ 5000 a jeho následný predaj za 25.000 £, čo znamená zisk vo výške £ 20,000

- poručníci zvereneckého fondu alebo vyrovnania,
- osobní zástupcovia zosnulej osoby.⁸⁶

Za poplatníkov dane z kapitálových výnosov nepovažujeme:

- spoločnosti a iné právnické osoby, ktoré platia daň z príjmu právnických osôb,
- registrované charity, amatérske športové kluby, miestne úrady a združenia obcí, registrované penzijné pripoistenie, podielové a investičné fondy a schválené vedecké výskumné združenie.

Predmetom dane kapitálových výnosov je realizovaný zisk z predaja alebo likvidácie, a to:

- väčšina osobného majetku v hodnote 6.000 £ alebo viac, okrem osobného vozidla, nehnuteľná vec, ktorá nie je hlavným domovom,
- nehnuteľná vec, ak je v prenájme alebo sa používa na podnikanie, imanie.

Predmetom dane nie sú dary od manžela, manželky, registrovaného partnera či dary na charitu. Takisto nie sú predmetom dane výnosy z niektorých aktív, vrátane prípadných ziskov, a to napríklad na vládne zlaté akcie alebo stávky a lotérie.⁸⁷

Ak poplatník dane platí vyššie sadzby dane z príjmov je sadzba dane z kapitálových výnosov nastavená na 28% zo ziskov z nehnuteľných vecí a 20% zo ziskov z iných zdaniteľných aktív. Ak poplatník platí základnú sadzbu dane z príjmu, výška sadzby dane z kapitálových výnosov závisí na veľkosti zisku zdaniteľného príjmu, a či zisk plynie z nehnuteľných vecí alebo iných aktív. Pre poručníka alebo firmu potom platí sadzba 28% u rezidenčných nehnuteľných vecí a sadzba 20% na ďalšie zdaniteľné aktíva. Sadzba 10% sa uplatní v prípade živnostníka alebo partnerstva.⁸⁸

4.1.5 Dedičská daň (Inheritance tax)

Dedičská daň bola predstavená v roku 1986 a nahradila daň z prevodu majetku. Súčasná legislatíva sa nachádza v Zákone o dani z dedičstva z roku 1984. Daň dedičská je splatná v prípade, že hodnota majetku človeka je vyššia ako £ 325,000, v prípade smrti.

Poplatníkom dane je osoba, ktorá má bydlisko vo Veľkej Británii a podlieha dedičskej dani vo vzťahu k zdaniteľnému majetku nachádzajúcemu sa po celom svete. Osoba, ktorá nemá

⁸⁶MELVILLE, Alan. *Taxation. Finance. Act* [online]. 2010 [cit. 25. mája 2016]. Dostupné na <<http://s1.downloadmienphi.net/file/downloadfile3/161/1394878.pdf>>.

⁸⁷HMRC. *Capital gain tax* [online]. gov.uk, [cit. 27. mája 2016]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/capital-gains-tax/what-you-pay-it-on>>.

⁸⁸HMRC. *Capital gain tax* [online]. gov.uk, [cit. 27. mája 2016]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/capital-gains-tax/what-you-pay-it-on>>.

bydlisko v Veľkej Británii podlieha dedičskej dani vo vzťahu k majetku, ktorý sa nachádza vo Veľkej Británii. Je dôležité poznamenať, že manželia, manželky a registrovaní partneri podliehajú tejto dani samostatne a každý partner sa podieľa na dani individuálne vo vzťahu k spoluvlastníckym podielom aktív.⁸⁹

Pre účely dane dedičskej slovo "majetok" zahŕňa všetky druhy aktív a záujmy každého druhu. Všetok majetok je predmetom dane dedičskej, pokiaľ to nie je výslovne vylúčené. Hlavné výnimky sú:

- nehnuteľná vec sa nachádza mimo Veľkú Britániu a je vo vlastníctve osoby, ktorá má bydlisko mimo VB, teda osoby, ktorých trvalé bydlisko sa nachádza mimo Spojeného kráľovstva,
- štátne cenné papiere, ktoré spĺňajú podmienky pre oslobodenie od dane a držiteľom je osoba, ktorá takisto spĺňa tieto podmienky.

Výnimku tvoria aj dary, ak boli tieto dary obdržané ešte počas života a tak nie sú predmetom dedičskej dane. Za dar sa považuje všetko, čo má nejakú hodnotu, napr. peniaze, majetok, majetok, ktorý stratil na hodnote pri prevode.⁹⁰ Ak si dar vymenia medzi sebou manželia či registrovaný partneri, pokiaľ majú trvalé bydlisko vo Veľkej Británii, tento dar nie je predmetom dane dedičskej. Avšak ak bol tento dar obdržaný od osoby, ktorá zomrela, tento dar bude predmetom dane v prípade, že tento dar bol obdržaný menej ako 7 rokov pred smrťou a ak táto osoba darovala viac ako £ 325,000 za posledných 7 rokov svojho života. Výnimku, a teda oslobodenie od dane, tvoria aj svadobné dary a dary, ktoré majú hodnotu do £ 250.⁹¹

Predmetom tejto dane takisto nie sú tzv. platby na pomoc so životnými nákladmi a to napríklad ex-manžel, ex-manželka alebo bývalý registrovaný partner, ktorý je na nich závislý z dôvodu staroby, choroby alebo invalidity ako aj dieťa mladšie ako 18 rokov. Rovnako nie sú predmetom tejto dane dary venované charitatívnym organizáciám, múzeám, univerzitám či amatérskym športovým klubom. Politické kluby, ktorých aspoň 2 členovia boli zvolení do Snemovne alebo do Snemovne bol zvolený 1 člen a získal najmenej 150.000 hlasov vo všeobecných voľbách nie sú predmetom dedičskej dane.⁹²

⁸⁹MELVILLE, Alan. *Taxation. Finance. Act* [online]. 2010 [cit. 25. mája 2016]. Dostupné na <<http://s1.downloadmienphi.net/file/downloadfile3/161/1394878.pdf>>.

⁹⁰ napríklad ak rodič predáva dom dieťaťu za menej ako v skutočnosti stojí, rozdiel v hodnote sa počíta ako dar

⁹¹ HMRC. *Inheritance tax*[online]. gov.uk, [cit. 27. mája 2016]. Dostupné na < <https://www.gov.uk/inheritance-tax/gifts>>.

⁹²HMRC. *Inheritance tax*[online]. gov.uk, [cit. 28. mája 2016]. Dostupné na < <https://www.gov.uk/inheritance-tax/gifts>>.

Úľavy na dani dedičskej umožňujú niektorým aktívam, aby boli znížené alebo oslobodené od tejto dane. Ako napríklad niektoré poľnohospodárske usadlosti alebo niektoré lesy. Čo sa týka lesov, tu sa zahŕňa hodnota samotného lesa a hodnota dreva sa zahŕňa len v prípade, ak sú stromy predané alebo darované ako drevo a nie sú oslobodené od dane dedičskej. Niektoré budovy, pozemky a umelecké diela, ktoré majú historickú alebo vedeckú hodnotu môžu byť oslobodené od dane z dedičstva. Tieto budovy však musia byť sprístupnené verejnosti a spĺňať aj ďalšie podmienky. Pozostalosť po osobe, ktorá bola činná v službe ozbrojených síl, záchranej služby či humanitárnej pomoci je rovnako oslobodená od dani dedičskej. Ak zosnulý prenechal všetko manželke, manželovi či registrovanému partnerovi, ktorí má trvalý pobyt vo Veľkej Británii, toto dedičstvo je tiež oslobodené od dane.⁹³

Ak je majetok zosnulej osoby nižší ako hranica 325.000 £, zostávajúce hodnoty môžu byť prevedené na ich manžela, manželku alebo registrovaného partnera, keď zomrú, aj keď sa znovu oženia. Pravidlá prevodu sa líšia ak pozostalosť prvého manžela či registrovaného partnera sa kvalifikuje ako lesné dedičstvo, pozostalý manžel alebo registrovaný partner mal nezaistený dôchodok a bol závislý na zosnulej osobe a prvý manžel alebo registrovaný partner zomrel pred rokom 1975.⁹⁴

Sadzba dane z dedičstva 40% na čokoľvek nad príslušnú hodnotu . Sadzba môže byť znížená na 36% v prípade, že 10% alebo viac majetku je ponechané na charitu

4.1.6 Daň z nehnuteľných vecí⁹⁵ (Council tax)

Predtým ako budeme hovoriť o dani z nehnuteľných vecí vo Veľkej Británii, je nutné vedieť tri veci, a to: v akej skupine sa nehnuteľná vec nachádza, aby Rada vedela určiť výšku dane, či môže byť uplatnené oslobodenie od tejto dane a či je možné získať zľavu na dani z nehnuteľnej veci v závislosti na výške príjmu.

V určitých prípadoch môžu nastať zmeny, ktoré ovplyvnia skupinu, v ktorej sa nehnuteľná vec nachádza. Ide o prípad, kedy z jednej nehnuteľnej veci sa búraním či inými prestavbami stanú dve alebo viac samostatných jednotiek, vykoná sa prístavba, majiteľ nehnuteľnej veci vykonáva svoje povolenie doma alebo dôjde k významným zmenám v oblasti nehnuteľnej veci, ako napríklad výstavba novej cesty.

⁹³ HMRC. *Inheritance tax*[online]. gov.uk, [cit. 27. mája 2016]. Dostupné na < <https://www.gov.uk/inheritance-tax/gifts>>.

⁹⁴ HMRC. *Inheritance tax*[online]. gov.uk, [cit. 27. mája 2016]. Dostupné na < <https://www.gov.uk/inheritance-tax/gifts>>.

⁹⁵ Označovaná aj ako miesta daň či daň obcí

Poplatníkom dane v tomto prípade je osoba, staršia ako 18 rokov, ktorá vlastní alebo si prenajíma nehnuteľnú vec. Táto daň je založená na najmenej 2 dospelých osobách⁹⁶ žijúcich v domácnosti. A to manželia alebo partneri, ktorú spolu žijú v domácnosti a sú zodpovední za platenie účtu. Zľavu na dani 25 % potom získa osoba, ktorá žije sama a nikto v domácnosti sa nepovažuje za dospelú osobu. Pokiaľ sa v domácnosti nenachádza žiadna dospelá osoba, zľava na tejto dani môže dosiahnuť výšku 50 %. Ak všetci v domácnosti sú študenti denného štúdia, sú od dane oslobodení úplne.

Čo sa týka sadzby dane, každá obec si túto daň stanovuje osobitne na základe skupiny, do ktorej tá nehnuteľná vec patrí.⁹⁷

4.1.7 Daň z prevodu nehnuteľnej veci (Stamp duty land tax)

Daň z prevodu nehnuteľnej veci, vo Veľkej Británii nazývaná kolková daň, sa zaraďuje medzi nepriame dane, a teda jej radenie je odlišné ako v Českej republike, kde to spadá pod dane priame.

Kolková daň sa vo Veľkej Británii platí z nákupu alebo prevodu pozemkov a stavieb, ak sa tieto pozemky a stavby nachádzajú na území VB a cena tejto nehnuteľnej veci, je pre rezidenčné nehnuteľné veci, teda určené na bývanie, 125.000 a 150.000 £ pre nebytové pozemky a nehnuteľnosti, určené pre podnikateľskú činnosť.⁹⁸

Sadzba dane kolkovej dane je progresívna, a závisí na cene nehnuteľnej veci. Táto sadzba sa líši, v závislosti na tom, či je nehnuteľná vec určená na bývanie alebo podnikateľskú činnosť. Sadzba dane pri nehnuteľnej veci určenej na bývanie sa pohybuje v rozmedzí od 2 % až 12 %, pri nehnuteľnej veci určenej na podnikateľskú činnosť sa táto sadza pohybuje od 2 % až 5%.⁹⁹

Oslobodené od tejto dane sú:

- nehnuteľné veci, ktoré sú predmetom dane dedičskej,
- ak k prevodu nehnuteľnej veci došlo na základe rozvodu alebo zrušenia registrovaného partnerstva,

⁹⁶Za dospelú osobu sa nepovažuje osoba mladšia ako 18 rokov, študenti denného štúdia, mladí ľudia do 25 rokov, ktorí dostávajú finančné prostriedky z agentúry, študentské zdravotné sestry, ľudia s ťažkým mentálnym postihnutím, opatrovatelia, ktorí sa starajú o niekoho, kto nie je ich partner, manžel alebo dieťa a diplomati

⁹⁷ HMRC. *Council tax* [online]. gov.uk, [cit. 27. mája 2016]. Dostupné na < <https://www.gov.uk/council-tax/who-has-to-pay>>.

⁹⁸ HMRC. *Stamp duty land tax* [online]. gov.uk, [cit. 28. mája 2016]. Dostupné na < <https://www.gov.uk/stamp-duty-land-tax/overview>>.

⁹⁹ HMRC. *Stamp duty land tax* [online]. gov.uk, [cit. 28. mája 2016]. Dostupné na < <https://www.gov.uk/stamp-duty-land-tax/overview>>.

- nehnuteľná vec, ktorá je v prenájme 7 a viac rokov a prémia je menšia ako £ 40.000 a ročné nájomné je menej ako £ 1.000.

5 Porovnanie priamych daní v Českej republike a ich úprava vo Veľkej Británii

V nasledujúcej kapitole sa budeme zaoberať porovnaním priamych daní v Českej republike a ich úpravou vo Veľkej Británii. Napriek tomu, že vo Veľkej Británii funguje rovnaké rozdelenie na priame a nepriame dane, pričom priame dane sa ďalej rozdeľujú, podobne ako v ČR, na dane majetkového a dôchodového typu, pri jednotlivých daniach môžeme nájsť rozdiely, nielen v ich úprave ale aj sadzbe či zdaňovacom období, na ktoré bude poukazovať táto kapitola.

Ak chceme porovnávať daňové systémy oboch zemí musíme zobrať do úvahy nielen jednotlivé úpravy daní, sadzby a zdaňovacie obdobie ale aj administratívnu náročnosť na splnenie daňových povinností, počet daňových platieb za rok a celkové daňové zaťaženie. Kedy Česká republika, podľa Svetovej banky a vykonanej štúdie¹⁰⁰, obsadila 117. miesto vo svetovom rebríčku, oproti tomu Veľká Británia sa umiestnila na mieste 18. Môžeme konštatovať, že Veľká Británia patrí ku krajinám, ktoré zaujímavú popredné miesto v prehľadnosti daňových zákonov a disponujú najmenej zložitou daňovou sústavou. Z výskumu rovnako vyplýva, že občan Českej republiky pri plnení daňových povinností potrebuje 557 hodín, kde oproti tomu občan Veľkej Británie pri plnení tých istých povinností potrebuje len 110 hodín. Zo štúdie vyplýva, že celkové zaťaženie v % je v Českej republike vyššie ako to vo Veľkej Británii.

Zaujímavé je aj porovnanie, koľko daní plynie do štátneho rozpočtu. V tabuľke sú znázornené položky daňových príjmov štátnych rozpočtov oboch krajín.

Daň	Česká republika	Veľká Británia
Daň z príjmu FO	17 %	30 %
Daň z príjmu PO	16 %	8 %
DPH	37 %	15 %
Spotrebné dane	27 %	8 %
Poistné		18 %

Tabuľka ukazuje, že najväčšie príjmy pre štátny rozpočet v Českej republike plynú z DPH a spotrebných daní, zatiaľ čo vo Veľkej Británii plynie najviac do rozpočtu z dane z príjmov fyzických osôb a z národného poistenia.

¹⁰⁰ Štúdiá vykonaná Svetovou bankou v spolupráci s agentúrou PWC. Dostupné na : <https://www.pwc.com/gx/en/paying-taxes/assets/pwc-paying-taxes-2014.pdf>

Dane v oboch krajinách sú podobné, avšak ako vyplýva z predchádzajúcich kapitol, sú tu dane, ktoré sú špecifické vo Veľkej Británii a v ČR sa nepoužívajú a naopak.

Čo sa týka úpravy priamych daní v zákonoch, môžeme konštatovať, že text zákonov o daniach vo Veľkej Británii je často krátky a výstižný, kedy naopak v Českej republike sa stretávame s rozsiahlym a mnohokrát nezrozumiteľným textom. Na druhej strane v ČR sa stretávame s jedným platným predpisom, kde naopak vo VB nájdeme úpravu jedného druhu dane vo viacerých predpisoch, čím sa táto úprava stáva menej prehľadnou, čo však svedčí o previazanosti jednotlivých zákonov, kedy napríklad v zákone o dani z príjmu FO nájdeme miesto zoznamu zliav na dani odkazy na čísla iných ustanovení zákona, v ktorom tieto príslušné úľavy potom nájdeme.

5.1 Daň z príjmu fyzických osôb

Rozdiel v dani z príjmu fyzických osôb medzi nami porovnávanými krajinami nájdeme hneď v zdaňovacom období, kedy dĺžka zdaňovacieho obdobia síce trvá 12 po sebe nasledujúcich mesiacov, rozdielne je však ustanovený dátum zahájenie tohto obdobia. Kedy vo Veľkej Británii začína zdaňovacie obdobie 6. aprílom a ukončené je 5. aprílom nasledujúceho roku. Oproti tomu zdaňovacie obdobie pre Českú republiku je kalendárny rok. Rozdiely nájdeme aj v samotných daňových sadzbách, kedy v ČR je zavedená jednotná sadzba dane z príjmu fyzických osôb, vo VB funguje systém progresívneho zdanenia, tzv. systém plať koľko zarobiš. Progresívne zdanené sú potom zvlášť príjmy z úspor a dividend a príjmy zo zárobkovej činnosti.

Čo sa týka zostavovania základu dane pre výpočet daňovej povinnosti, aj tam nájdeme podstatné rozdiely. Vo Veľkej Británii sa nezostavuje toľko dielčích základov dane, koľko je typov príjmov, naopak nezostavuje sa ani jediný základ dane, ktorý sa potom zdaní. Následne sa zostavia tri samostatné základy dane za príjmy zo zárobkovej činnosti, dividend a úspor. Potom podľa úrovne hlavného príjmu zo zárobkovej činnosti sa zvolí výška sadzieb všetkých troch dielčích základov dane. Vykoná sa zdanenie všetkých troch kategórií jednotlivo a získané hodnoty sa sčítajú na jednu hodnotu daňovej povinnosti, ktorá sa zníži o prípadné zľavy na dani. V Českej republike je to riešené tak, že sa za jednotlivé príjmové kategórie zostavujú dielčie základy dane, tie však podliehajú konsolidácii v zmysle jedného spoločného základu dane, ktorý sa ďalej upravuje a potom sa zdaní jedinou sadzbou dane z príjmu FO, čo pre ČR znamená 15 %.

Zľavy na dani, tak ako ich poznáme v legislatíve Českej republiky sa vo Veľkej Británii stretávame len čiastočne. Vo VB sa existujú zľavy na dani len obmedzene, napríklad

na osoby, ktoré dosiahli vek 77 rokov a sú partneri, manželia alebo rozvedení manželia, ktorí majú povinnosť prispievať na výživné na dieťa. Oproti tomu v ČR má poplatník nárok na zľavu na dani v danej ročnej výške alebo napríklad na manžela/manželku alebo na deti za daných podmienok.

Rozdiely nájdeme aj pri samotnom podávaní daňového priznania, kedy v Českej je daňový poplatník je povinný podať daňové priznanie do konca marca ďalšieho roku, kedy je daň aj splatná, vo Veľkej Británii má poplatník tieto lehoty dlhšie, a teda sedem mesiacov od skončenia zdaňovacieho obdobia. V prípade podania v elektronickej forme, je lehota ešte dlhšia a to takmer desať mesiacov po skončení zdaňovacieho obdobia.

5.2 Daň z príjmu právnických osôb

Môžeme konštatovať, že subjekt dane je v oboch krajinách podobný, odlišnosti nájdeme najmä pri sadzbách a daňových úľavách.

Čo sa týka zdaňovacieho obdobia pre dane z príjmu právnických osôb, platí vyššie uvedené a rozdiely nájdeme v rôznom začiatku zdaňovacieho obdobia, kedy platí že zdaňovacím obdobím je 12 po sebe nasledujúcich mesiacov.

Rozdiely nájdeme aj v sadzbe dane, ktorá je rozdelená na tri druhy a to základnú, ktorá v Českej republike činí 19 %, vo Veľkej Británii potom 24 %, pre fondy je to 0 % pri ČR a pre fondy a spoločnosti s nízkymi ziskami 20 % vo VB a posledná je zrážková daň, ktorá dosahuje 15 % v ČR a 20 % vo VB.

Čo sa týka daňovo uznateľných výdajov, existuje niekoľko položiek, ktoré sú pre obe krajiny spoločné ako napríklad náklady na energie potrebné na prevádzku budov alebo skladov, náklady na materiál či tovar, ktorú sú hlavným predmetom podnikania spoločnosti. Tak ako aj česká daňová úprava, aj tá vo Veľkej Británii ponúka odpočet 100 % výdajov vynaložených na výskum a vývoj. Na rozdiel od poplatníka vo Veľkej Británii, ktorý je oprávnený odčítať vzniknutú stratu v danom zdaňovacom období, alebo období nasledujúcom len oproti ziskom z rovnakej činnosti, poplatník z ČR môže odčítať daňovú stratu, ktorá vznikla v dôsledku stratového základu dane za kompletne daňové priznanie až behom ďalších 5 zdaňovacích období. Rozdiel vidíme aj vo vnímaní odpisov. Zatiaľ čo v ČR sa zvlášť kalkuluje hodnota účtovných odpisov, ktorá slúži k čo najvernejšiemu vyjadreniu hodnoty majetku v účtovníctve, a pre daňové účely sa individuálne počíta hodnota daňových odpisov majetku, ktoré sú potom uznané ako daňovo účinný náklad pri výpočtu dane, naopak Vo VB toto legislatíva neponúka.

Vo Veľkej Británii druh zľavy vo forme zľavy na dani napríklad na zamestnanca so zdravotným postihnutím alebo s ťažším postihnutím, ako to v Českej republike, neexistuje. Avšak napríklad ak spoločnosť ponúka ako benefit, osobe so zdravotným poistením počúvatko alebo invalidný vozík, ktorý využíva aj v súkromí, tento benefit potom nepodlieha dani z príjmu FO.

Podanie daňového priznania dani z príjmu právnických osôb podlieha rovnakým pravidlám ako pri dani z príjmu fyzických osôb.

5.3 Sociálne poistenie

V Českej republike existuje poistenie vo forme príspevku, ktorý sa platí pravidelne. Hovoríme o sociálnom zdravotnom poistení, ktoré v sebe zahŕňa platbu na nemocenské aj dôchodové poistenie, a rovnako tak aj štátnu politiku zamestnanosti. Keď hovoríme o poistení vo Veľkej Británii, tu funguje tzv. národné poistenie, kedy je každému platcovi, vo veku od 16 rokov, pridelené unikátne číslo, s tým, že toto číslo sa nemení. Príspevok na národné poistenie je dôležitým príjmom štátneho rozpočtu. V oboch krajinách môže teda byť platcom zamestnávateľ, zamestnanec alebo osoba samostatne zárobkovo činná.

5.4 Daň z kapitálových výnosov

Daň z kapitálových výnosov je špecifická daň Veľkej Británie, kde naopak v Českej republike táto daň spadá pod daň z príjmu fyzických osôb, ktorá sa nachádza v § 8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z príjmov.

5.5 Daň z nehnuteľných vecí

Môžeme konštatovať, že daň z nehnuteľných vecí sa v oboch krajinách veľmi nelíši. V obidvoch skúmaných krajinách patrí táto daň medzi priame dane. Rozdiel nájdeme v rozdelení, kde v Českej republike sa táto daň rozdeľuje na daň z pozemkov a daň zo stavieb. Oproti tomu Veľká Británia toto delenie nepozná. Daň je odvádzaná obci, v ktorej sa táto nehnuteľná vec nachádza a tejto dani podliehajú všetky pozemky či stavba nachádzajúce sa na území daného štátu, čo platí pre obidve krajiny rovnako. Rozdiel nájdeme najmä pri sadzbe dane, kedy sadzba dane vo Veľkej Británii je rozdielna podľa toho v ktorej obci sa nehnuteľná vec nachádza, pretože každá obec si daň stanovuje sama a odvíja sa od ceny nehnuteľnej veci, a podľa toho je potom táto nehnuteľná vec priradená do skupiny, kde naopak v Českej republike je pevne stanovená zákonom č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých vecí, ve znění pozdějších předpisů. V Českej republike je nutné poznať výmeru pozemkov či stavieb.

5.6 Daň z prevodu nehnuteľnosti

Daň z prevodu nehnuteľnosti v Českej republike porovnávam s daňou vo Veľkej Británii nazývanou kolková daň, ktorá obsahuje prevod nehnuteľnosti. Čo sa týka sadzby dane, v Českej republike je táto sadzba pevná, zatiaľ čo vo Veľkej Británii sa odvíja od ceny nehnuteľnosti a táto sadzba sa ďalej rozlišuje pri nehnuteľných veciach určených na bývanie a nehnuteľných veciach určených k podnikateľskej činnosti.

Ak by sme to zhrnuli, rozdiely medzi jednotlivými daňami v porovnávaných krajinách sú najmä v sadzbe dane, kedy v Českej republike je táto sadzba lineárna, a naopak vo Veľkej Británii je progresívna. Rozdiely nájdeme aj v typoch daní, kde vo Veľkej Británii, napríklad stále existuje dedičská daň, ktorá bola v Českej republike zrušená. Ďalším rozdielom, ktorý môžeme konštatovať je daň kolková vo Veľkej Británii, kedy táto daň, ktorú môžeme prirovnať k dani z prevodu nehnuteľnej veci v Českej republike, je zaradená medzi nepriame dane. Naopak podobnosť môžeme nájsť v rozdelení na dane priame a nepriame, či komplikovanosti výpočtu dane z nehnuteľnej veci.

Záver

V práci boli popisované a následne analyzované priame dane Českej republiky a Veľkej Británie, ich štruktúra a zloženie. Priame dane oboch skúmaných krajín, majú podobnú štruktúru, rozdiely však môžeme nájsť už v samotných druhoch priamych daní, kedy vo Veľkej Británii nájdeme daň dedičskú ako samostatnú daň, takisto ako aj daň z kapitálových výnosov. Naopak daň z prevodu nehnuteľných vecí je vo Veľkej Británii zaraďovaná pod nepriame dane.

Práca poskytla náhľad aj do harmonizácie v daňovej oblasti a poskytla stručný popis legislatívy a možnosť budúceho vývoja ďalšej harmonizácie. Domnievam sa, že harmonizácia priamych daní V Európskej únii je potrebná, aj keď si myslím, že je to ešte beh na dlhú trať a závisí najmä na spolupráci členských štátov.

V oboch porovnávaných krajinách môžeme konštatovať určité podobnosti, a to najmä v delení sústav na priame a nepriame dane. Odlišnosti sme našli najmä pri sadzbe dane, kedy Veľká Británia používa systém progresívneho zdanenia oproti Českej republike, ktorá využíva lineárnu sadzbu dane.

Daňová legislatíva je podľa môjho názoru prehľadnejšia, a to napriek jazykovej náročnosti, v Českej republike, kde v jednom predpise nájdeme celú úpravu danej dane, oproti tomu vo Veľkej Británii v jednom predpise je množstvo odkazov na iné predpisy a namiesto výčtu, napríklad jednotlivých oslobodení, je potrebné znova vyhľadať ďalší právny predpis.

Práca si kládla za cieľ odpovedať na otázky: Môžu odlišnosti jednotlivých systémov priamych daní zapríčiniť nemožnosť harmonizácie v tejto oblasti? Je harmonizácia v priamych daniach ČR a UK potenciálne možná? Domnievam sa, že práve odlišnosti v jednotlivých priamych daniach, je prekážkou hlbšej harmonizácie v oblasti priamych daní. Táto oblasť je právomoci jednotlivých členských štátov, a tak jej priblíženie je náročná a dlhá cesta, ktorá závisí len na ochote členských štátov, vzdať sa časti suverenity a preniesť túto právomoc na Európsku úniu.

Daňová úprava ako aj jej harmonizácia na úrovni Európskej únie je rozsiahla problematika, napriek tomu sa domnievať, že obsahom práce som splnila stanoven cieľ práce.

Zoznam použitej literatúry

Odborná literatúra

BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6 vydanie. Praha: Nakladatel'stvo H. C. BECK, 2012. 519 s.

BOJŇANSKÝ, Jozef. *Danepodnikateľských subjektov*. Nitra: SPU, 2010. 252 s.

FICBAUER, Jiří. *Mezinárodní účetní standardy a daňové systémy*. Ostrava: KEY Publishing, 2011. 168 s.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka, MAAAYTOVÁ, Alena. *Veřejné finance*. 2 vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 340 s.

JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, a kol. *Daňové právo de lege lata*. Plzeň: Vydavatel'stvo a nakladatel'stvo Aleš Čeněk, 2014. 149 s.

KOČNER, Marián, BULLA, Pavol. *Daňové systémy*. Bratislava: Er - print, 2011. 208 s.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. Praha: Vydavatel'stvo Aspi, 2006. 280 s.

KUBÁTOVÁ, Květa, VYBÍHAL, Václav. *Optimalizace daňového systému České republiky v kontextu Evropského regionu*. Praha: EUROLEX, 2004. 180 s.

KUBICOVÁ, Monika. *Dane, poplatky, clo a ďalšie povinné platby*. Zvolen: Bratia Sabovci, 2009. 330 s.

LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňové systémy v globálním světě*. 1. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2007. 272 s.

LÉNÁRTOVÁ, Gizela. *Dane podnikateľských subjektov*. Bratislava: Ekonóm, 2012. 232 s.

NERUDOVÁ, Danuša. *Harmonizace daňových systému zemí Evropské unie*. Praha: Aspi, 2008. 260 s.

PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. Praha: Aspi, 2008. 549 s.

SCHULTZOVÁ, Anna. *Daňové systavy štátov Európskej únie*. Bratislava: Ekonóm, 2012. 226 s.

ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*, 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 230 s.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vydání. Praha: Linde, 2013. 400 s.

TILEY, John, LOUTZENHISER, Glen. *Rewenue Law. Introduction to UK tax law, income tax, capital gains tax, inheritance tax*. 7th edition. Oxford: Hart Publishing Ltd, 2012. 964 s.

VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR aneb učebnice daňového práva*. Praha: Vox, 2008. 320 s.

Internetové zdroje:

United Kingdom. *Corporate –Other taxes* [online]. taxsummaries .pwc.com, 2015 [cit. 26. listopadu]. Dostupné na <<http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/United-Kingdom-Corporate-Taxes-on-corporate-income>>.

Daně ve Velké Británii [online]. Finance.cz, 2015 [cit. 26. listopadu]. Dostupné na <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-v-cr-a-v-eu/dane-v-eu/dane-ve-velke-britanii/>. Introduction to Corporation Tax. [online]. hmrc.gov.uk, 2015 [cit. 26. listopadu]. Dostupné na: <<http://www.hmrc.gov.uk/ct/getting-started/intro.htm>>.

FANTINI, M. *Taxation trends in the European Union* [online]. ec.europa.eu, 2015 [cit. 26. listopadu]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/index_en.htm>.

Európska komisia. *Politiky Európskej únie. Dane*. [online]. 1. januára 2015 [cit. 20. marca 2016]. Dostupné na <file:///C:/Users/PC/Downloads/NA0115038SKC_002%20(1).pdf>.

OECD *Revenue Statistics* [online]. keepeek.com, 2015 [cit. 26. listopadu]. Dostupné na: <http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/ocd/taxation/revenue-statistics-2012_rev_stats-20>.

United Kingdom – overview and introduction [online]. kpmg.com, 2015 [cit. 26. listopadu]. Dostupné na: <<https://home.kpmg.com/xx/en/home/insights/2011/12/united-kingdom-overview-introduction.html>>.

DRÁB, Ondřej. Vstup do Evropské unie a daně. [online]. ucetnikavarna.cz, 9. apríla 2004 [cit. 8. apríla 2016]. Dostupné na <<http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d2142v2885-vstup-do-evropske-unie-a-dane/>>.

HMRC. *Tax & NIC receipts* [online]. gov.uk, 2015 [cit. 26. listopadu]. Dostupné na: <https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/312439/0140514_Aprilreceiptsbulletin_SJ.pdf>.

Taxation and customs union [online]. ec.europa.eu [cit. 26. listopadu]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/tax_policy/index_en.htm>.

Tax harmonization in Europe: Moving Forward [online]. cae-eco.fr [cit. 26. listopadu]. Dostupné na: <<http://www.cae-eco.fr/IMG/pdf/cae-note014-en.pdf>>.

Odborné články

MELVILLE, Alan. *Taxation. Finance. Act* [online]. 2010 [cit. 25. mája 2016]. Dostupné na <<http://s1.downloadmienphi.net/file/downloadfile3/161/1394878.pdf>>.

ZOUREK, H. Taxation trends in the European Union [online]. ec.europa.eu [cit. 26. listopadu]. Dostupné na: <<http://ec.europa.eu/eurostat/help/new-eurostat-website>>.

POPE, Thomas, ROANTREE, Barra. A survey of the UK tax system. [online]. ifs.org.uk, 2014 2015 [cit. 26. listopadu]. Dostupné na <<http://www.ifs.org.uk/bns/bn09.pdf>>.

Právne predpisy

Predpis č. 16/1993 Sb., zákon o silniční dani.

Predpis č. 338/1992 Sb., zákon České národní rady o dani z nemovitých věcí.

Predpis č. 340/2013 Sb., zákonné opatření Senátu o dani z nabytí nemovitých věcí.

ABSTRAKT

Názov mojej diplomovej práce je Priame dane Českej republiky v komparácii s daňovou úpravou Veľkej Británie. Prvá kapitola približujem proces harmonizácie, legislatívu, popisujem možnosti budúceho smerovania harmonizácie v oblasti daní, a stručne popisujem dopady vstupu Českej republiky do Európskej únie v oblasti priamych daní. Druhá kapitola vysvetľuje základné teoretické pojmy ako daň, princípy zdanenia, a neopomenie ani históriu daní. Tretia kapitola sa zaoberá daňovou sústavou Českej republiky, bližšie práve priamymi daňami, kde objasňujem základné pojmy a štruktúru jednotlivých priamy daní. Štvrtá kapitola je venovaná daňovej sústave Veľkej Británie, s dôrazom na priame dane a konštrukčné prvky jednotlivých daní. Posledná piata kapitola analyzuje daňové sústavy oboch porovnávaných krajín. Poukazuje na odlišnosti, rovnako ako aj na spoločné znaky oboch krajín v oblasti priamych daní.

ABSTRACT

Title of my thesis is the direct taxation of the Czech Republic in comparison with tax legislation in the Great Britain. The first chapter explains the process of harmonization, legislation and describes the options for the future harmonization of direct taxes, and briefly describes the impact of the Czech Republic joined the European Union in the field of direct taxation. The second chapter explains the basic theoretical concepts such as tax, tax principles, and did not neglect history of taxes. The third chapter deals with the tax system of the Czech Republic, more precisely direct taxation, which explain the underlying concepts and structure of each direct tax. The fourth chapter is devoted to the tax system of Great Britain, with an emphasis on direct taxes and structural elements of each tax. The fifth chapter analyzes tax systems in both countries and compare these tax systems. It points to the differences, as well as the common features of the two countries in the field of direct taxation.

KLÚČOVÉ SLOVÁ

Daň, priame dane, harmonizácia, Veľká Británia, Česká republika, daňová sústava, príjem, kapitál, Európska únia

KEY WORDS

Tax, direct taxes, harmonisation, Great Britain, Czech republic, tax system, income, gain, European union